

Svätí ochrancovia naši, orodujte za nás!

NAŠE SVETLÁ, III.

Marec

Čítanie zo životov svätých

Zostavil: RUDOLF SCHIKORA CSsR.

EXERCIČNÝ DOM VO FRÝDKU
1947

„Duše spravodlivých sú však v Božích rukách,
a mučidlo smrti sa ich nedotkne.
Nemúdri sa nazdávali, že je po nich;
za nešťastie posudzoval sa ich odchod, za skazu ich poberanie od nás. –
Oni sú však v pokoji.
Lebo keď aj, podľa mienky ľudí pretrpeli muky,
jednako všetka ich nádej bola v nesmrteľnosti.
Po nedlhom treste prijmú veľké blaho,
pretože ich skúšal Boh a zistil,
že sú ho hodni.
Vyskúšal ich ako zlato v peci
a prijal ich ako celopalnú obeť.
Skviet' sa budú ľudia spravodliví,
prebehnú s' a iskry cez trstinu,
súdiť budú ľudstvo, nad národmi panovať
a Pán bude ich kráľom naveky.
Tí, čo mali v neho nádej, poznajú pravdu
a čo boli verní v láske, spočinú v ňom,
lebo milosti a zľutovania sa dostane jeho vyvoleným.“
(Mudr3,1-9)

„Vtedy sa spravodliví zaskvejú ako slnko v kráľovstve svojho Otca.“
(Mt13,43)

„Bratia, spoločne ma napodobňujte a všímajte si tých, čo žijú podľa vzoru, aký máte
v nás!“
(Flp3,17)

1. marca

„Váš protivník obchádza...“

Dobroslava bola samaritánka. Grécky slula Eudoxie. Bolo to dievča obdarené neobyčajnými darmi ducha a krásou tela. Avšak práve tieto dary bývajú často dievčatám príčinou pádu. Dobroslava sa stala márnivou a ľahkovážnou. Pomaly upadla do najhorších nerestí. Aby mohla neviazane žiť, urobila to, čo robia i dnes mnohé dievčatá; odobrala sa do veľkomesta Balbeku (Heliopole) v Sýrii. Tam žila v hriechu. Boh však i hriešnikom dáva milosť, aby sa obrátili, a podivuhodné sú jeho cesty.

Svätý pustovník Jerman zavítal jedného dňa do Balbeku a ubytoval sa v dome svojho príbuzného, práve vedľa domu, v ktorom prebývala Dobroslava. Po polnoci vstal Jerman, aby sa podľa svojho zvyku modlil a spieval žalmy. Potom si nahlas čítal o hrozných pekelných trestoch a o nebeských radostiach. Dobroslava zvedavo načúvala a na druhý deň ráno odkázala neznámemu mužovi, aby k nej prišiel. Jerman nepoznajúc ju, prišiel do jej príbytku. Eudoxie sa pýtala: „V akom si stave? Aký život vedieš? A prečo si v noci tak hlasno hovoril? Čítal si podivuhodné veci. V živote som niečo podobného nepočula.“ Jerman jej vysvetlil modlitby, obsah čítaného Svätého Písma a hovoril o večných pravdách viery, o večnej odmene a večnom treste. Eudoxia sa zhrozila. Jerman sa jej pýtal: „Odkiaľ pochádzaš? Máš muža? Odkiaľ máš svoj majetok?“ Eudoxia mu odpovedala a pýtala sa: „Myslíš, že bohatstvo je u Boha ošklivosťou?“ Jerman odpovedal: „Bohatstvo samo o sebe nie; iba bohatstvo, ktoré niekto nesprávne nadobudol alebo zle užíva, len toto bohatstvo je u Boha ošklivosťou.“ Eudoxia namietala: „Ale veď dávam zo svojho bohatstva almužny.“ Jerman na to: „Tvoje bohatstvo je získané hriechom.“ Plačúca Eudoxia zvolala: „Beda mi, som teda zavrhnutá, lebo som žila podľa tela. Povedz mi, nie je prostriedok, aby som unikla pekelnému trestu?“ Svätec odvetil: „Ak sa celým srdcom obrátiš k Bohu, je milosrdný a odpustí ti hriechy pre Ježiša Krista, svojho Syna; lebo on ho vydal pre spásu hriešnikov.“ – „Čo mám robiť?“ – „Je potrebné pokánie, vieru a krst; prestaň hrešiť, daj sa poučiť vo viere a svätým krstom ti budú odpustené hriechy!“ Dobroslava tak urobila a bola pokrstená. Skutočne sa obrátila k Bohu celým srdcom. Svoj majetok odovzdala biskupovi pre chudobných. Svojich otrokov prepustila a povedala im: „Nasledujte ma; dávala som vám príklad hriechu, teraz vám chce dať tiež príklad pokánia.“

Pohrdla svetskými rozkošami, živila sa ťažkou prácou, postila a modlila sa vo svojom chudobnom príbytku.

Po rokoch prišiel sv. Jerman opäť a vidiac ju v dokonalosti utvrdenú, odviezol ju do samoty na púšť, aby tam svoje pokánie dovŕšila. Avšak jeden z bývalých spoločníkov ju chcel zasa priviesť k starému hriešnemu životu. Obliekol si mníšske rúcho, šiel k sv. Jermanovi, padol pred ním na kolená a prosil, aby ho prijal medzi pustovníkov. Svätec ho odrádzal, že ten život bude pre neho príliš obtiažny. Mládenec však odvetil: „Príklad známej hriešnice Dobroslavy mi dodáva dôvery a dúfam, že jej napomenutím a príkladom nájdem sily, aby som premohol všetky obtiaže.“

Svätec veril týmto krásnym slovám a zavola Dobroslavu. Tá však, Bohom osvietená, poznala jeho zákerný úmysel a tak ho pokarhala, že strachom padol na zem mŕtvy. Na jej modlitbu ho však Boh vzkriesil k životu a mládenec sa teraz dal skutočne na pokánie.

Ale iní záletníci obžalovali Eudoxiu u cisárovho námestníka Aureliána, že je kresťankou a že má veľký majetok. Námestník k nej poslal dozorcov, ale tí žiadne bohatstvo nenašli. Aureliánov nástupca Vincenc ukrutne prenasledoval kresťanov. Obával sa však povstania ľudu, keby obľúbenú kajúcnicu súdil a usmrtil, preto ju dal tajne chytiť a bez akéhokoľvek vyšetrovania ju popravili mečom v roku 114.

2. marca

Blahoslavená (t.č. svätá) Anežka Přemyslovná (Česká), panna Blažená chudoba

Anežka Přemyslovná, dcéra českého kráľa Přemysla Otakara I. a jeho druhej manželky Konstancie, ktorá bola dcérou uhorského kráľa Bela, sa narodila v Prahe 20. januára 1206. Trikrát unikla manželskému stavu. Podľa vtedajšieho zvyku tej doby, bola Anežka, už ako trojročná, zasnúbená poľskému vojvodovi Boleslavovi a dovezená na výchovu do kláštora cistercienských panien v Třebnici. Znenazdania jej snúbenec zomrel, preto bola odvezená do Doxan. Tu požiadal Henrich, syn nemeckého cisára Bedricha II., o jej ruku.

Kráľ Přemysl Otakar odprevadil Anežku na dvor rakúskeho vojvodu Leopolda na výchovu. Ale vojvoda ponúkol Henrichovi svoju vlastnú dcéru, čo urazilo českého kráľa tak, že začal v roku 1226 vojnu s Leopoldom. I nemecký cisár Bedrich II. Žiadal o jej ruku. Anežka však prosila pápeža o príhovor a na jeho zakročenie Bedrich upustil od svadby. Postavila nemocnicu sv. Františka pre chudobných chorých a položila základ budúceho slávneho českého rádu križovníkov s červenou hviezdou. Sama vstúpila do kláštora klarisiek dňa 11. novembra 1234.

Keď opustila kráľovské bohatstvo a zvolila si chudobné rúcho najchudobnejších sestier sv. Františka, zvolala radostne: „To je to, po čom dávno celým srdcom túžim.“

Anežka hovorievala svojim sestrám: „Chváľte Pána, že vedieme chudobný život! Ak zachováme chudobu, Boh nás neopustí v zlých časoch.“

Raz, keď bola Anežka chorá, túžili sestry, aby jej mohli dať aspoň rybičku, ale nemali. To bolo kruté pre sestry, ktoré bývali na brehu rieky oplývajúcej rybami. Boli pre to veľmi smutné. Ale Anežka sa usmiala, zdvihla ruky k nebu a ďakovala Bohu za to, že im dovolil znášať takú chudobu. V tom sa ohliadla k vrátnici. Vrátnička vstúpila a oznamovala, že na okienku leží množstvo chutne upravených rybičiek; kto ich tam položil, nevedela. Ako sa Anežka radovala a ďakovala Bohu za to, že sestry posilnil ukážuc im, že hoci na nich posielala takú chudobu, predsa ich neopustí.

Inokedy, keď mali ísť k stolu, sestra, ktorá mala chudobný stôl na starosti, prišla oznámiť „staršej sestre“, že je v celom kláštore len jeden chlieb pre všetky sestry. Bolo to v roku veľkého hladu v Čechách. Sestry nevychádzali z kláštora, aby prosili o almužnu. Tak sa stávalo, že dobrodinci zabudli na chudobné sestry sv. Františka. I prosila sestra Anežku, aby sa modlila k Bohu, ktorý sýti vtáky a šatí poľné ľalie. Ešte keď hovorila, vstúpila sestra vrátnička, oznamujúc, že na jej okienku je položené množstvo bielych chlebov, takže sa všetky sestry môžu nasýtiť.

Štyridsať rokov žila Anežka v kláštore ako strážny anjel českého národa. Tíšila rozbroje a sváry, bola múdrou radkyňou svojmu bratovi Václavovi I. Často zasahovala ako prostrednica a zabraňovala vojnám. I Přemysl Otakar II. bol svojej tete z celej duše oddaný. Po jeho nešťastnej smrti, keď česká zem bola neľútostne plienená, bol kláštor obliehaný zástupmi chudoby, ktorá hladom a morom ničená hľadala tu poslednú záchranu.

Anežka zomrela vo veku 77 rokov 2. marca 1292, oplakávaná celým národom.

3. marca Buď – alebo

Marínus slúžil ako dôstojník v rímskom vojsku v Cézareji. Mal byť povýšený na kapitána. Avšak iný dôstojník, ktorý tiež chcel dosiahnuť toto vyznamenanie, žaloval na Marína, že je kresťan a neobetuje cisárovi. Preto nemôže podľa rímskych zákonov mať tak vysokú dôstojnosť.

Ihneď bol Marínus postavený pred súd. Výsluch bol krátky. Sudca sa pýtal dôstojníka, akého je náboženstva. Marínus otvorene vyznal, že je kresťan; tu mu dal sudca tri hodiny na rozmyslenie. V tom čase sa mal rozhodnúť, či chce obetovať cisárovi a tak sa stať kapitánom, alebo umrieť ako vlastizradca.

Keď Marínus vystúpil zo súdnej siene, stretol ako Božím riadením svojho biskupa Theotekna. Tomu vyrozprával, čo sa práve udialo. Zbožný biskup zaviedol mladého dôstojníka do kostola k oltáru. Tam otvoril knihu evanjelií. Odhalil trochu Marínov dôstojnícky plášť, aby bolo vidieť jeho meč. Potom vážne a dôstojne povedal: „Marínus, hľa, tu je tvoj meč a tu je evanjelium, ktoré stoja proti sebe. Jedného z tých dvoch sa musíš zriecť, buď Krista alebo cisára!“

Marínus vystrel svoju pravicu, úctivo sa dotkol svätej knihy a povedal: „Zostávam verný evanjeliu, pre Krista chcem zomrieť!“ – Biskup požehnal zdatnému Kristovmu bojovníkovi a povzbudil ho slovami: „Drž sa pevne Boha. On ti dá silu, aby si dosiahol to, pre čo si sa rozhodol. Chod' v pokoji!“

Na ulici volal hlásateľ Marínovo meno, lebo lehota troch hodín uplynula. Rýchlym krokom sa ponáhlal Kristov vyznávač k súdu. Keď sa ho sudca pýtal, ako sa rozhodol, vyznal opäť, že je kresťan, a tentokrát s väčšou radosťou než pred tromi hodinami. Bol okamžite sťatý. Bolo to v roku 272.

Mnohí katolíci sa domnievajú, že môžu slúžiť Bohu i svetu. Kristus však povedal: „Nikto nemôže slúžiť dvom pánom.“ (Mt6,24) a „Kto nie je so mnou, je proti mne.“ (Lk11,23) Musím sa rozhodnúť i ja. Nechcem sa rozhodnúť pre svet, ktorý musím aj tak raz opustiť a ktorý ma aj tak opustí ešte skôr, ako sa rozhodnem pre Krista, ktorý raz bude mojím sudcom.

Materskosť

Kunhuta sa narodila v roku 980 ako dcéra lucemburského grófa Sigfrida a jeho manželky Hedvigny. Vstúpila do manželstva s bavorským vojvodom, neskorším cisárom Henrichom. Hlavným rysom jej povahy je materskosť. Akonáhle sa stala vojvodkyňou, patrila celá ľudu, ktorý sa na ňu mohol obrátiť s každou prosbou. Sprevádzala svojho manžela na všetkých jeho cestách, i vojnových výpravách, nie zo zvedavosti, ale aby všade pomáhala, aby hojila rany spôsobené vojnou, aby zabránila neprávostiam. Bolo by pre ňu pohodlnejšie vládnuť doma a vyhýbať sa obyčajnému ľudu. Ona však videla vo svojom vysokom postavení svätú povinnosť byť cisárovým svedomím a strážnym anjelom ľudu. Preto sa nedala odstrašiť ani nepriazňou počasia, ani útrapami vojnových výprav.

Henrich nebol vtedy ešte svätcom. Kunhutu to stálo nemálo námahy mierniť jeho prudkú povahu. Že Henrich nevidel svoj cieľ v bojoch o moc, ale v zaistení mieru a konaní sociálnej spravodlivosti, je zásluhou Kunhuty.

Na svojich cestách poznala nielen telesnú, ale i duševnú biedu ľudu. Videla, že biskupi, dosadení vplyvom svetských vrchností, boli často nehodní; prispela k obnove cirkevného života tým, že jej vplyvom boli dosadzovaní zbožní a učení biskupi.

Keď v roku 1024 Henrich zomrel, odišla Kunhuta do kláštora. V kláštore žila pokorne a prísne, v ničom sa nelíšiac od ostatných sestier. Keď ležala na smrteľnej posteli, pozorovala, že rehoľnice jej chystajú drahocenný rubáš, pretkaný zlatom. Povedala: „Odneste tento šat! V drahocennom rúchu som sa zasnúbila smrteľnému snúbencovi, v rehoľnom rúchu zasa nebeskému Snúbencovi.“

Zomrela 3. marca 1040.

4. marca

Kazimír, vyznávač Bud'te druhým Kristom!

Kazimír sa narodil v roku 1458 v Krakove ako syn kráľa Kazimíra IV. z jagellonského rodu a Elišky, dcéry nemeckého cisára Albrechta II. Bol zo vznešeného rodu, viac ho však tešilo, že je Božím dieťaťom a že sa k Bohu smie modliť: „Otče náš!“

Najradšej rozjímal o Spasiteľovi ľudského pokolenia, ako na Olivovej hore trpel smrteľnou úzkosťou za nás a ako umieral na kríži. Tak rád sa klaňal prítomnému vo Sviatosti oltárnej. Keď videl obraz ukrižovaného Spasiteľa, prelieval hojné slzy a bolesťou skoro omdlieval.

Už ako dieťaťu mu bola modlitba a návšteva najsvätejšej Sviatosti najväčšou radosťou. Keď raz vykonal veľmi dobre svoje úlohy, povedal mu učiteľ: „Pretože si sa tak usilovne učil, môžeš si žiadať niečo, čo by ťa tešilo.“ Na to odpovedal mladý kráľovič: „Tak by som si prial, aby som mohol o hodinu dlhšie zostať v kostole.“

Raz, keď sa už dlho modlil v kostole, jeho vychovávateľ Dlugoš mu povedal: „Bolo by už na čase dopriať si nejakého zotavenia.“ Kazimír odpovedal s úsmevom: „Moja radosť je v Bohu, pred Jeho oltárom Ho nachádzam a tam získavam viac útechy a zotavenia než akoukoľvek hrou a zábavou.“

Z rozjímania o Bohu a Spasiteľovi mu vzrástla láska k Nemu, z lásky túžba Ho nasledovať. Preto miloval chudobných ako otec, rozdával im všetky svoje príjmy a osobne im slúžil. Ujímal sa zvlášť horlivo poddaných, nevinne od pánov utláčaných, prednášal ich sťažnosti pred súdy, hájil ich a dopomáhal im k spravodlivosti, nedbajúc na hnev nespravodlivých boháčov. Keď mu vytýkali, že zabúda na svoju kráľovskú dôstojnosť, odvetil: „Ešte ďaleko nie som tak vznešený kráľ ako Ježiš Kristus, Syn Boží, a ten zostúpil zo svojho nebeského trónu a znížil sa k nám ľuďom, stal sa chudobným, aby nás obohatil; slovom a príkladom nás poučil, že kto chudobným slúži, Jemu slúži.“

Pretože miloval Ježiša Krista, miloval tiež jeho presvätú Matku. Zložil jej k pocte krásny chválospev: „Omni die dic Mariae“, t. j. Každý deň spievaj Márii chvály, duša moja. Keď za 120 rokov po jeho smrti bol otvorený jeho hrob vo Vilni pod oltárom Matky Božej, bol nájdený na prsiach jeho neporušeného tela opis tohto hymnu jeho vlastnou rukou.

Pohrdal prepychom a pohodlím, nosil pod vrchným odevom kajúce rúcho. K chudobným ľuďom bol dobročinný; ujímal sa poddaných i pred súdom. Zomrel 4. marca 1484.

Lucius, syn rímskeho občana Porfyria, bol asi 25. júna 253 zvolený nástupcom pápeža Kornélia. Svätý Cyprián ho opisuje ako mierumilovného a milosrdného biskupa k odpadnutým. Mnohí kresťania si totiž dali od úradu potvrdiť, že učinili zadosť cisárskym požiadavkám. Tým síce nezapreli úplne svoju vieru, ale Cirkev ich jednanie odsúdila a museli robiť pokánie. Lucius zmiernil prísne tresty pre týchto vinníkov, a tak im milosrdenstvom pomohol k povstaniu a k novému svätému životu.

Cisárske rozkazy proti kresťanskej viere ešte neboli odvolané, ale nezastavili Cirkev v jej postupe. Naopak vzbudili i v pohanoch súcit s prenasledovanými. Zberba ešte kričala: „Kresťania levom!“, ale hlasy tu pomaly umlkali. Múdrejší ľudia spoznávali kresťanov lepšie a lepšie a reptali proti popravám svojich spoluobčanov, s ktorými inak pokojne žili a ktorých dobrý príklad si vážili. Početné odpady boli nahradzované početnejšími krstami pohanov, vstupujúcich do Cirkvi.

Lucius bol poslaný do vyhnanstva, ale cisár Gallus alebo jeho nástupca Emilián mu dal milosť. Po svojom návrate do Ríma sa opäť ujal správy Cirkvi, čo však netrvalo dlho, lebo už v rok 254 dňa 5. marca zomrel.

5. marca **„A buďte vd'áční!“**

O sv. Gerazimovi, ktorý bol pustovníkom v Palestíne, rozpráva legenda, že jedného dňa, keď šiel pozdĺž Jordánu, videl leva, ktorý bolestne reval a nemohol stupiť na jednu nohu. V nohe mal trň a rana hnisala. Starec vytiahol trň z nohy, vyčistil ranu, obviazal ju a chcel ísť ďalej svojou cestou. Avšak lev, vidiac, že mu pomohol, nechcel opustiť svojho dobrodinca, ale ho sprevádzal, kamkoľvek šiel, ako verný pes, takže sa tomu starec veľmi divil.

Keď Gerazim v roku 475 zomrel a bol pochovaný, lev nebol prítomný. Za nejakú dobu prišiel a hľadal dobrodinca; keď mu dali pokrm, neprijal nič, ale vytím dával najavo, že túži po zomrelom.

Opäť zaviedol teda leva k hrobu sv. Gerazima, pokľakol tam, modlil sa a plakal. Keď to lev videl, tiež dával najavo svoju bolesť, neodíšiel od hrobu, ale ľahol si tam a skonal.

Toľko rozpráva legenda a je napísaná k nášmu zahanbeniu. My sme nevďační – a kto z nás by mohol povedať, že nikdy nebol nevďačný – sme nevďační, znižujeme sa pod nerozumnú tvár.

Gerazim zomrel v roku 475.

6. marca **Perpetua a Felicita, mučenice**

Prenasledovanie za cisára Septimia Severa, začaté v roku 202, patrilo k najkrvavejším. Najkrutejšie postihlo Alexandriu v Egypte a prokonzulárnu Afriku. Súčasný kresťanský spisovateľ Tertulián opisuje hrôzy tohto krvavého besnenia v Afrike. Klement Alexandrijský píše, že denne bolo vidieť križovanie a upaľovanie kresťanov.

Medzi africkými mučeníkmi vedia starí spisovatelia obzvlášť dve kartaginské hrdinské matky, Perpetuu a Felicitu. Svätý Augustín o nich hovorí so zvláštnym obdivom a Cirkev pripomína ich pamiatku po pozdvihovaní pri každej svätej omši, vzývajúc Pána, aby nás do spoločenstva s nimi ráčil prijať.

Vivia Perpetua bola urodzená, dvadsaťdvaročná pani a matka kojenca. Pochádzala zo vznešených kartaginských kruhov a mala nažive oboch rodičov a dvoch bratov. Bola horlivou katechumenkou. Felicita bola rovnako mladistvá matka služobného stavu a pripravovala sa tiež ku svätému krstu. Počas prenasledovania boli obe zajaté s tromi katechumenmi Revokatom, Saturninom a Sekundulom, ku ktorým sa potom pridala dobrovoľne ešte Satur (Satyrus).

Časť správy o ich umučení napísala Perpetua sama, deň pred svojou smrťou, časť pochádza od kresťanov, ktorí pri mučení boli prítomní.

Perpetua píše: Keď sme boli ešte s dozorcami, neprestával ma môj otec prehovárať, aby som odpadla. Povedala som mu: „Vidíš tu tento džbán?“ Povedal: „Vidím.“ Nato som sa pýtala: „Môžeš tomu hovoriť inak, než čím je?“ On povedal: „Nie.“ – „Tak ani ja nemôžem inak povedať, než že som kresťanka.“ Otec rozhnevaný týmito slovami sa na mňa vrhol, ako by mi chcel vylúpiť oči. Avšak len ma trápil a odišiel premožený.

Vo väzení boli všetci uväznení pokrstení. Žalár, v ktorom boli kresťania uväznení, bol hrozný; nebolo v ňom ani svetlo, ani vzduch, takže väzni mohli sotva dýchať. K tomu trpeli neznesiteľnou horúčavou

a surovosťou vojakov. Dvaja mladíci Tertius a Pomponius podplatili stráž, aby kresťanom dovolili denne sa zotaviť na čerstvom vzduchu.

Perpetua pokračuje vo svojej správe: Po niekoľkých dňoch sa rozniesla povest', že budeme vypočúvaní. Prišiel z mesta otec, zármutkom celý zlomený. Povedal: „Dcéra, zľutuj sa nad mojimi šedinami! Zmiluj sa nad svojím otcom, ak som hoden volať sa tvojím otcom. Hľa, týmito rukami som ťa vychoval do kvetnúceho veku a miloval som ťa nad všetkých tvojich bratov, nevydávaj ma teda ľuďom na potupu!“ Tak hovoril vo svojej otcovskej láske. Bozkával mi ruky, padol mi k nohám a s plačom mi už nehovoril dcéra, ale pani. Bolel ma osud môjho otca, že sa on jediný z celej mojej rodiny nebude tešiť z môjho utrpenia. – Keď sme na druhý deň boli práve na raňajkách, boli sme narýchlo odvedení k výsluchu. Správa o tom sa hneď rozšírila v susedstve a zišlo sa mnoho ľudu. – Zakrátko prišiel zasa otec s mojím dieťaťom, stiahol ma o stupeň nižšie a povedal: „Pros o milosť, zmiluj sa nad svojím dieťaťom!“ A prokurátor Hilarián, ktorý bol vtedy sudcom v trestnom práve, povedal: „Ušetri predsa šedinu svojho otca, šetri toto nemluvniatko a obeťuj za blaho cisára!“ Odpovedala som: „To neurobím!“ Tu sa opýtal Hilarián: „Si kresťanka?“ A keďže ma chcel otec stiahnuť z lešenia, bol na Hilariánov rozkaz zhodený dole a udretý palicou. Bolelo ma to, ako by som bola sama udretá. Potom nás sudca odsúdil, že budeme hodení šelmám.

Felicita bola vtedy v pozhnanom stave. Keď nastával slávny deň verejných hier, bola smutná, že nebude môcť spoločne s ostatnými mučeníkmi zomrieť, lebo rímske zákony nedovoľovali popraviť takéto ženy. I ostatní väzni žiaľili, že nebudú tak dobrú sestru mať za spoločnicu a modlili sa za ňu tri dni. A hneď po modlitbe prišli bolesti. Keď v bolestiach hlasno stonala, povedal jej žalárnik: „Keď teraz tak nariekaš, čo si počneš, až budeš hodená dravej zveri?“ Felicita odpovedala: „Čo teraz trpím, sama trpím, tam však bude vo mne trpieť Iný za mňa, lebo i ja pre Neho budem trpieť.“

Konečne nadišiel pre mučeníkov slávny deň víťazstva. S jasnou tvárou vyšli zo žalára a uberali sa do zápasiska na smrť. Perpetua vchádzajúc do závodiska spievala Kristovi Pánovi. Ostatní zvolali na sudcu: „Dnes nás súdiš ty, raz však bude teba súdiť Boh.“ Boli za to zbičovaní. Radovali sa však, že tak mohli trpieť s Ježišom.

Potom na nich pustili šelmy. Na Perpetuu a Felicitu pustili divokú kravu, ktorá ich zrazila a vláčila po zemi. Perpetua spadla na bok. Vidiac, že jej rúcho bolo na jednej strane roztrhnuté, cudne si ho urovnala, viac mysliac na stud, než na bolesť. Potom podala Felicite strhnutej na zem ruku a pomohla jej vstať. Obe svätice boli odvedené k bráne. Perpetua sa obzerala a k údivu všetkých sa pýtala: „Kedy budeme hodené tej krave?“ Keď počula, že sa to už stalo, neverila, až jej ukázali známky utrpenia na tele a na šatách.

Nakoniec boli usmrtené mečom. Mladý neobratný kat bodol Perpetuu nemotorne do rebier. Svätá mučenica vykrikla bolesťou, hneď sa však spamätala, uchopila katovu ruku a priložila meč na svoje hrdlo. Bolo to v roku 202 alebo 203.

Správa o tomto mučeníctve sa začína slovami: „Príklady viery boli napísané, aby čítaním týchto vecí Boh bol ctený a človek posilnený.“

7. marca

Tomáš Akvinský, vyznávač a učiteľ Cirkvi

„Kto sa ponízuje...“

Tomáš Akvinský sa narodil v roku 1226 na hrade Akvino v Kalabrii blízko Monte Cassina. Keď mal päť rokov, bol daný do montecassinského kláštora. Vysokú školu si robil v Neapoli. Tam sa mu zhnusila nemravnosť mládeže a zatúžil po rehoľnom živote. Počul o novom prísnom ráde svätého Dominika a hlásil sa tam. Príbuzní to považovali za hanbu a vzpierali sa tomu. Preto dominikáni poslali Tomáša do Paríža. Avšak na ceste bol svojimi bratmi Landulfom a Rinaldom chytený a na hrade Roccasecca uväznený. Všetkými možnými spôsobmi sa ho snažili odvrátiť od rehoľného života. Keď nič nepomohlo, poslali k nemu nemorálnu ženu, aby ho zvedla. Tomáš však vzal rýchlo horiace poleno z krbu a zaháňal sa na zvodkyňu, až naľakaná utiekla.

Po osemnásťmesačnom väznení sa spustil pomocou sestier v koši z okna a utiekol do Neapola, kde v roku 1245 zložil rehoľné sľuby. Potom bol poslaný do Kolína nad Rýnom. Tam bol žiakom sv. Alberta Veľkého. Pretože málo hovorieval, mali ho spolužiaci za hlúpeho a dali mu prezývku: „Nemý vôl.“ Jeden zo spolužiakov mal s ním sústrasť, a ponúkol sa mu, že s ním zopakuje, čo bolo prebrané na vyučovaní. Tomáš ponuku pokorne prijal. Keď však ochotný „učiteľ“ raz nemohol ďalej, Tomáš mu láskavo pomohol a všetko

tak jasne vysvetlil, že sa „učiteľ“ stal učeníkom, a od tej doby chodil k svätcovi pre vysvetlenie, keď niečomu nerozumel.

Keď už bol Tomáš známy ako najslávnejší učenec, prišiel do kláštora cudzí brat, a prosil predstaveného o nejakého sprievodcu do mesta. Predstavený povedal: „Povedzte prvému bratovi, ktorého stretnete v dome, aby šiel s vami.“ Brat stretol svätého Tomáša a povedal mu: „Milý brat, predstavený si praje, aby si šiel so mnou do mesta.“ Tomáš ihneď sklonil hlavu na znamenie poslušnosti a šiel. Keďže bol sv. Tomáš silnejšej postavy, nemohol tak rýchlo za bratom a bol za to neraz pokarhaný. Pokorne prosil o prepáčenie.

V meste sa dobrý brat divil, že všetci občania s takou veľkou úctou pozdravujú jeho sprievodcu. Keď sa dozvedel, koho si to vzal za sluhu, prosil o odpustenie. Tomáš však odmietajúc povedal: „Poslušnosť dáva pravý pomer k Bohu. **Človek sa podrobuje človeku pre Boha. Lebo Boh sa znížil k človeku pre človeka.**“

Jeho prvý životopisec Bernard Guidonis o ňom píše: „**Každého človeka mal za tak nevinného, ako bol on sám. Ak videl, že niekto zo slabosti zhrešil, oplakával cudzí hriech ako svoj vlastný. – Pred každou duševnou prácou sa oddal modlitbe a prosil za osvietenie zhora. – Prosil len o to, čo sa Bohu páčilo.**“

Tomáš vynikal učenosťou. Jeho spisy sú trojakého druhu: Výklady Svätého Písma, filozofické spisy a bohovedné spisy. V roku 1265 začal pracovať na svojom hlavnom diele: „Summa bohovedná“, v ktorom zhrnul všetky výsledky svojich bádání. Je to súbor vierouky a mravouky, najväčkolepejší systém kresťanského svetového názoru. – S vedou spojil vrúcnu zbožnosť. Zložil hodinky pre sviatok Božieho Tela. Ako najlepšie prostriedky k dosiahnutiu pravej múdrosti doporučoval modlitbu, rozjímanie, pôst a skutky kajúcnosti. Povedal: „**Pred oltárom a pod krížom som sa naučil viac, než zo všetkých kníh.**“

Na konci svojho života mohol povedať: „Všetko, o čo som Boha prosil, som dostal: Predovšetkým, aby nezriadená náklonnosť k časným a svetským veciam mi neskálila čistotu úmyslu a nezoslabilu moju silu. Potom, aby Boh nikdy nedopustil, aby som bol povýšený na nejakú cirkevnú hodnosť a tak nútený opustiť skromný rehoľný stav.“

Neúnavná práca vyčerpala svätcove telesné sily. Koncom roku 1273 pociťoval, že sa mu smrť blíži, preto odložil pero a začal sa pripravovať na smrť. Zatiaľ však bol pozvaný pápežom Gregorom X. k všeobecnému snemu do Lyonu. Hoci chorý, poslušol a dal sa na cestu. Keď sa mu priťažilo, uchýlil sa do Fossanuovho cisterciánskeho kláštora, prijal sväté sviatosti umierajúcich a 7. marca 1274 vydýchol svoju anjelskú dušu.

Legenda hovorí, že Tomáš, ako kedysi pred krížom pohrúžený do modlitby, počul z kríža Pánove slová: „Dobre si o mne písal, Tomáš! Akú odmenu za to žiadaš?“ Tomáš odpovedal: „Žiadnu inú než Teba samého.“

8. marca

Ján z Boha, vyznávač

„Láska všetko znáša.“

(1Kor13)

Ján z Boha, priezviskom Dindad, sa narodil v roku 1495 v Montemore v Portugalsku chudobným nábožným rodičom. Keď mal 8 rokov, prišiel k jeho rodičom cudzí španielsky kňaz a prosil o nocľah. Prijali ho. Pútnik rozprával o svojich cestách a opisoval krásu mesta Madrid tak živo, že sa chlapec rozhodol potajomky utiecť z domu a s pútnikom ísť do ďalekého sveta. Matka zármutkom ochorela a umrela, otec neskôr vstúpil do kláštora Menších bratov. Ján vo svete nemal šťastie. Zradný pútnik ho opustil. Našťastie sa ho ujal istý šafár v Orepese v Kastílii a prijal ho za pasáka. Osvedčil sa tak, že mu hospodár zveril správu ovčince a ponúkol mu svoju dcéru za manželku. Ján návrh odmietol a dal sa na vojnu. Ani tam nemal šťastie. Raz spadol z koňa a poradil sa. Kamaráti sa mu vysmiali, že nevie jazdiť na koni. Inokedy strážil korisť, ale niekto mu korisť ukradol. Za to mal byť obesený. Ešte šťastie, že sa za neho prihovárал ktorýsi dôstojník, ale Ján bol s hanbou z vojska prepustený.

Vrátil sa k svojmu bývalému hospodárovi, ale keď vypukla vojna s Turkami, túžba po dobrodružstve ho lákala znova na vojnu. Keď sa mu vojenský život znechutil, chcel sa vrátiť k rodičom, ale dozvedel sa, čo sa medzitým stalo, a tak šiel zasa na službu za pasáka. Osamote premýšľal o svojom doterajšom živote a zaumienil si, že bude robiť pokánie.

Chcel ísť do Afriky, ale na ceste spoznal istého portugalského šľachtica, ktorému pomáhal v chorobe. Aby mohol pomáhať kresťanským zajatcom, zriadil si v Granade obchodík s modlitebnými knižkami, obrázkami a náboženskými spismi. Raz prišiel do Granady slávny kazateľ Ján z Avily. Kázal strhujúco o nešťastí hriechu. Ján bol medzi poslucháčmi a kazateľove slová ho tak rozochveli, že hlasno plakal a volal: „Zmilovanie, milosrdenstvo!“ Ľudia si mysleli, že sa zbláznil, zbili ho a zaviedli do blázince. V blázinci ho ošetrovatelia týrali. Na druhý deň ho zaviedli k Jánovi z Avily. Ten ho upokojil a Ján pomáhal v ústave. Za niekoľko mesiacov bol prepustený s vysvedčením, že je uzdravený. Zriadil si obchod s drevom: zbieral chrastie v lese a na trhu ho predával. Ľudia sa mu posmievali, ale on mlčal, lebo chcel, aby ho mali za prostomyselného človeka. Avšak čím ďalej, tým viac si ho vážili. Jeho obchod sa rozmáhal; z výťažku podporoval chorých.

Raz v roku 1540 spozoroval na jednom dome nápis: „Tento dom na prenájom.“ Ihneď šiel a najal ten dom. V ňom začal pestovať účinnú kresťanskú lásku k chorým a chudobným.

Pátral po opustených chorých, vodil alebo nosil ich do svojho útulku; tam ich umýval, čistil, tešil, povzbudzoval k pokániu. Večer vzal kôš na chrbát, košík a hrniec do rúk a obchádzal domy, volajúc: „Bratia! Kto z vás chce sám sebe urobiť niečo dobré? Robte dobro pre Boha!“

Vo svojej činnosti bol trpezlivý, hoci ho to stálo veľa sebazáporu. Raz sa mu ľudia na ulici posmievali a jeden povedal Jánovi: „Počuj, dobrý kresťan, aké zázraky robil Kristus?“ Ján odpovedal: „Nemalý zázrak urobil Kristus, že mi dáva silu, aby som zniesol váš posmech.“

Raz Ján zavadil košom o šľachtica. Hrdý šľachtic sa na neho oboril: „Hlupák, daj predsa pozor!“ – „Odpusť, milý brat, neurobil som to úmyselne,“ ospravedlňoval sa Ján. Šľachtic urazený, že od takého chudáka bol tak dôverne oslovený, dal Jánovi po líci. Ján povedal: „Ó, to som si veľmi zaslúžil, a môžeš mi dať ešte raz.“ Šľachtic sa rozhorlil ešte viac a povedal svojim služobníkom, aby ho potrestali. Tí sa nedali dvakrát prosiť a na Jána sa zniesol dážď rán päťami a palicami. Vtom šiel okolo istý Ján de la Torre a zvolal: „Ojój! Brat Ján Boží, čo sa to tu deje?“ Akonáhle šľachtic počul meno Ján Boží, ihneď sa mu vrhol k nohám, hovoriac: „Akože? Ty si Ján Boží, o ktorom mi bolo toľko chvályhodného povedané?“ Prosil ho o odpustenie a stal sa veľkým dobrodincom Jánových chudobných.

Raz bol veľký nedostatok v nemocnici. Ján išiel k bohatému kupcovi, opísal mu biedu a prosil o podporu alebo o pôžičku tridsať dukátov. Kupec bol lakomý a jeho žena ešte lakomejšia. Dávala svojmu manželovi znamenie, aby nič nedaroval. Obchodník povedal, že bez dobrého ručiteľa nemôže nič požičať. „Ó, ja mám veľmi dobrého ručiteľa,“ povedal Ján a vytiahol kríž. Kupec bol tým tak dojatý, že mu dal celú čiastku, a keď jeho žena zomrela bezdetná, venoval celý svoj majetok nemocnici a žiadal, aby bol prijatý za ošetrovateľa.

Ján bol stále rovnako statočný a trpezlivý vo všetkých poníženiach. Nikdy nebolo od neho počuť prudké slovo. Raz šiel do starého inkvizičného paláca zbierať almužnu; tu jeden sluha – tí mali Jána ešte stále za blázna – strčil do neho, až spadol do vodnej nádrže. Ján vyliezol, očistil sa a nedal najavo ani najmenšiu známku rozčúlenia alebo podráždenosti, takže sa tomu všetci, ktorí boli toho svedkami, čudovali.

Inokedy na Jána doliehali chudobní, ale jeden z nich mu nadával, že vraj zadržiava peniaze, prijaté pre chudobných, ba dal Jánovi ranu. Ostatní sa Jána ujali a vrhli sa na chudáka, takže ho Ján len s ťažkosťou z ich rúk vyslobodil. – A raz zasa niekto udrel Jána kameňom a utiekol. Jánovi sprievodcovia ho chceli dosiahnuť a potrestať, ale Ján povedal: „**Nie je spravodlivé, aby som túto jedinú urážku odpustil, keď sám prosím Boha za odpustenie mnohých urážok?**“

Ktosi vytýkal Jánovi, že rozdáva i ľuďom nehodným, ale Ján hovorieval: „Z toho nech sa ľudia zodpovedajú pred Bohom sami!“

Raz prišiel do Granady bohatý šľachtic, Henrich z Biberry, markíz z Tariffy. Ján ho poprosil o almužnu a dostal 22 dukátov. Ale šľachtic sa chcel presvedčiť, či je Ján skutočne tak milosrdný a šľachetný, ako sa o ňom hovorí; i prestrojil sa, šiel v noci Jánovi v ústrety a povedal: „Som chudobný zeman, prišiel som do mesta za svojou prácou; prosím o pomoc, lebo nemám z čoho žiť a nezostáva mi, než aby som si zúfal.“ – „Do me á Dios“ (t. j. pomôž mi, Bože), odpovedal Ján; to bola jeho obyčajná výpoveď; „všetko, čo mám, je vám k službám“, a dal mu všetky peniaze, ktoré cez deň od neho dostal. Šľachtic mu na druhý deň nielen vrátil tých 22 dukátov, ale pridal mu ešte ďalších 25.

V blázinci, kde bol Ján pred rokmi chovancom, prepukol obrovský požiar. Nikto sa neodvažoval vniknúť dovnútra. Ján pribehol a s ohrozením života vynášal chorých chovancov z horiaceho domu.

Rieka Genil pri Granade sa na jar rozvodnila a odnášala veľa kameňov a iného dreva, ktoré pre Jánovu nemocnicu mohli byť k úžitku. Starostlivý Ján šiel s inými silnými mužmi loviť drevo. Ale pri tom bol zachvátený zimnicou. Preto sa uberal domov, ale sotva urobil niekoľko krokov, započul, ako jedno dieťa, ktoré išlo zo zvedavosti na breh, spadlo do vody; vrátil sa rýchlo, aby ho zachránil; zachránil ho; ale keď prišiel do nemocnice, vážne ochorel.

Keď umieral a navštívil ho granadský arcibiskup, povedal Ján: „Tri veci ma ťažia; prvá, že som za všetky milosti Bohu len nedokonale slúžil, druhá, že mám opustiť chorých ľudí a tretia, že mám dlhy.“ Arcibiskup ho tešil, hovoriac: „Upokoj sa! Čo sa prvej veci týka, dôveruj Bohu a v zásluhy ukrižovaného Spasiteľa, tvojich chorých vezmem pod svoju ochranu a dlhy rád zaplatím.“

9. marca **Františka Rímska, vdova** **„Svojim anjelom som prikázal o tebe...“**

Františka sa narodila v roku 1384 v Ríme. Ako dievča mala jedinú túžbu, vstúpiť do kláštora. Otec ju však sľúbil mladému šľachticovi Vavrincovi de Ponziani za manželku. Františka sa poradila so svojim spovedníkom a poslúchla. Vavrinec bol úprimnej povahy a vážil si svoju manželku. Porodila mu šesť detí.

Františka sa chovala k svojmu manželovi láskavo a vľúdne. Splnila jeho pranie. Obliekala sa podľa zvyku panských rodín do hodvábu a zlatej čelenky, ale pod skvostným rúchom nosila kajúci odev. V spoločnosti mužov bola zdvorilá a skromná, ale vždy vážna.

Raz hostila priateľov svojho manžela. Medzi hosťami boli tiež mladší páni, a stalo sa, čo sa ľahko stáva, že sa vo veselej zábave povedalo slovo menej slušné. Svätica cítila povinnosť zakročiť, avšak z ľudského strachu – mlčala. Naraz všetci prítomní počuli, ako by niekto dal domácej pani po tvári. Bola to tak silná rana, že svätica omdlela. Pýtali sa jej, čo sa stalo. Ona odpovedala: „Anjel strážny ma potrestal zato, že som z ľudského strachu mlčala.“

Svätá Františka mala tú milosť, že videla svojho anjela strážcu. Kedykoľvek niečo dobré vykonala, ľúbezným úsmevom ju anjel pochválil, ale pri každej nedokonalosti jeho tvár zosmutnela. Ak sa dopustila všedného hriechu, bolo jej, ako by anjel zmizol. To bola pre ňu najväčšia bolesť.

Bola rozumná gazdina a so svojím početným služobníctvom nakladala láskavo, napomínala ich vážne, ak sa niektorý z nich dopustil priestupku; obzvlášť dbala, aby všetci svedomite robili náboženské povinnosti. Po práci im dopriala dovolené zábavy. Hovorievala: „Do nemocnice chodíme ošetrovať cudzích chorých – a svojim vlastným domácim ľuďom by sme nemali preukazovať skutky telesného a duchovného milosrdenstva?“ Svojmu manželovi bola vo všetkých spravodlivých veciach poslušná. Raz sa modlila vo svojej kaplnke, ktorú si zriadila neďaleko domu; vtom vstúpila komorná naznačujúc, že jej manžel si praje s ňou hovoriť. Františka ihneď povstala od modlitby, hovoriac: „Manželka musí i modlitbu prerušiť, ak tak káže domáci poriadok,“ a odobrala sa k mužovi. Raz pri hostine jeden z hostí vybral kúzelnícku knihu. Jej manžel Vavrinec si v nej listoval. Ale Františka poznajúc, aká je to kniha, vzala ju, hodila na oheň horiaci v krbe a spálila ju. Vtedy sa Vavrinec nahneval a ostrými slovami jej po odchode hostí vytýkal, že nemala byť k hosťom taká nezdvorilá. Františka odpovedala: „Nemôžem trpieť v domácnosti knihy, ktoré by viere alebo mravnosti boli na odpor.“

Na Františku doľahla ťažká skúška. Počas vojny medzi neapolským kráľom Ladislavom a pápežom Jánom XXIII. sa zmocnili Neapolci v roku 1413 Ríma a páchali v meste ohavné lúpeže a vraždy. Jej manžel Vavrinec Ponziani, pápežov prívrženec, bol ťažko ranený a v bezvedomí prinesený domov. Františka ho ošetrovala dňom i nocou. Vojaci sa vodrali do ich paláca, vydrancovali ho až na holé steny a odniesli syna Baptistu ako rukojemníka; Vavrinceho poslali do vyhnanstva. A až potom, keď na kostnickom sneme bol dohodnutý pokoj, Neapolci odišli z Ríma a Františka sa stretla s manželom a synom.

Svätá Františka založila duchovnú družinu rímskych žien a panien pod ochranou Panny Márie. Členky družiny sa vzdali po príklade svojej duchovnej vodkyne všetkého prepychu, vzdali sa zábav, hostín a spoločnosti. Najprv zostávali vo svojich rodinných pomeroch, slúžiac v skrytosti Bohu a konajúc skutky milosrdnej lásky. Neskôr sa zlúčili k spoločnému životu v jednom dome. Po smrti svojho manžela, zbavená všetkých záväzkov so svetom, vstúpila svätica v roku 1437 do ústavu, ktorý založila. Pri ošetrovaní svojho najstaršieho chorého syna bola zachvátená prudkou horúčkou a po prijatí svätých sviatosti zomrela v Pánovi 9. marca 1440.

10. marca
Štyridsať mučeníkov
„Kto vytrvá až do konca, tomu dám víťaznú korunu.“

V roku 313 dal cisár Konštantín milánskym ediktom Cirkvi slobodu. Tento edikt bol vykonaný v západnej Cirkvi. Na východe však, kde vládol Licínus, boli kresťania naďalej kruto prenasledovaní. Vtedy bol v meste Sebastii v Pontsku na hraniciach Malej Ázie vojenský pluk, nazývaný bleskový, povestný svojou udatnosťou, ktorou sa v mnohých bitkách osvedčil. V tom pluku bolo štyridsať rozhodných kresťanov. Tí vystúpili pred cisárskeho námestníka hovoriac: „Slúžili sme verne a poctivo svojmu cisárovi, sme však kresťania a nespreneveríme sa Kristovi. Žiadna moc na svete nás neodvráti od viery a nedonúti nás k modloslužbe.“ Námestník sa ich snažil najprv lichotením, potom hrozbami odvrátiť od Krista, ale nadarmo.

Rozhnevaný vládár dal statočných vojakov potupne zbičovať a uvrhnúť do žalára. Oni sa však v žalári povzbudzovali a pripravovali sa na posledný boj. Povedali si: „Koľkokrát sme bojovali pre slávu svojho cisára a dostali sme za to len nepatrnú mzdu. Aká by to bola zbabelosť, keby sme sa zľakli smrti pre Ježiša Krista.“

Bola krutá zima; na horách ležalo množstvo snehu. Krajinou sa valil mrazivý severný vietor. To priviedlo vládára na myšlienku odsúdiť statočných kresťanov k smrti mrazom. Boli vyzlečení zo šiat a postavení na ľad. Povzbudzovali sa navzájom hovoriac: „Kristus, náš Pán, bol vyzlečený zo svojho rúcha, prečo by sme my nemali trpieť, čo trpel On? Vojaci hynú vo vojne za smrteľného cisára, my však dáme život za večného kráľa. Štyridsať nás vstúpilo na bojisko; kiež je všetkých štyridsať odmenených víťaznou korunou! Ó, Kriste, Kráľ náš, daj, nech nechýba žiadna koruna!“ Tak sa modlili, tak trpeli. Láska k Božskému Trpiteľovi ich posilňovala. Hoci nimi mráz lomcoval, hoci údy krehli a krv im stuhla v žilách, vytrvali. Aby muky boli ešte krutejšie a pokušenie k úteku ešte lákavejšie, dal vládár vyhriať nablízku stojace kúpele. Veselá spoločnosť tam zasadla za stôl, zazvonili pohármi, radosť a rozkoš hýrila za osvetlenými oknami. Ale kresťanskí vojaci počujúce nechceli počuť, vidiace osvetlené okná, nechceli vidieť. Strážca kúpeľa videl podivný zjav. Videl zostupovať z neba anjelov, ktorí nad hlavami mučeníkov držali žiariace koruny. Povedal sám sebe: „To sú koruny, ktoré Boh kresťanov posiela svojim vyznávačom.“ Mimovoľne ich počítal a napočítal ich len tridsaťdeväť. „Čo to?“ vravel, „vojakov je štyridsať, korun je však tridsaťdeväť. Kde je koruna pre štyridsiateho? Či jeden z nich korunovaný nebude?“ Vtom spozoroval, ako jeden odsúdený odchádza ku kúpeľom a prosí, aby ho pustili dovnútra. Bol pustený, avšak sotva sa ocitol v teplej vode, umrel touto náhlou zmenou. Tak blízko už bol svojho cieľa a predsa zahynul bez cti. Časný život nezachránil a večný život stratil. V tej chvíli strážca Duchom Božím osvietený odložil svoje šaty a šiel k ostatným mučeníkom, hovoriac: „Pane môj a Bože môj, verím v Teba a vyznávam Ťa, ako i títo v Teba veria; pripočítaj ma k nim a urob ma hodným, aby som pre Teba smrť podstúpil a dosiahol štyridsiatu korunu, ktorú tento zbabelec stratil.“

Ostatní mučeníci, ktorí sa rmútili nad druhom, ktorý ich opustil, s radosťou prijali nového vyznávača do svojich radov. A zažiarila i nad ním nebeská koruna.

Na druhý deň ráno rozkázal vládár, aby všetkým mučeníkom boli polámané kosti, ich telá odvezené a hodené do ohňa. Najmladší z vojakov, menom Melito, javil ešte známky života. Toho chceli nechať v kúpeľoch, aby ho zvedli k odpadu od viery. Tu pribehla jeho matka a dodávala mu odvahu, hovoriac: „Synáček, trp ešte máličko; hľa, Kristus už otvára nebeskú bránu a ide si pre teba!“ I vzala ho na ramená a niesla ho sama za vozom. Cestou zomrel i on.

Rok smrti týchto slávnych mučeníkov je 305 alebo 320. Ich hrdinstvo zaznamenali vo svojich spisoch sv. Bazil, sv. Efrém a iní východní Otcovia. Zvláštnym hrdinstvom sa preslávili rodom najvznešenejší Kandid a Kvirin.

11. marca
Svätosť a radosť

Dominik Savio sa narodil 2. apríla 1842 v Rive pri Castelnouve d'Ásti v Piemontsku. Jeho otec bol kováčom. Jeho vonkajší život sa dá ľahko opísať: Chodil do školy v Murialde, na strednú školu v Castelnouve, ako dvanásťročný vstúpil do oratória svätého Don Bosca vo Valdoccu pri Turíne, ako pätnásťročný zomrel. Podľa ľudského merítka nemal nič za života než chudobu, prácu a bolesť. A predsa z neho vyžarovala radosť, ktorá premohla i najhoršieho mrzúta. Doma bol radosťou rodičov, v škole si získal

srdce učiteľov i spolužiakov svojou veselou usilovnosťou, vnútornou zbožnosťou a čistou ochotou pomáhať druhým.

Už ako malý chlapec, keď musel ísť dvakrát denne štyri kilometre do školy, najprv navštívil sviatostného Ježiša v kostole, a keď bol kostol zamknutý, kľakol pred bránou a zbožne sa pomodlil. Nebolo bez príčiny, že jemu jedinému bolo už v siedmich rokoch dovolené ísť k sv. prijímaniu, hoci vtedy bolo i v Taliansku zvykom pripúšťať k sv. prijímaniu dvanásťročné deti. Pred prvým sv. prijímaním povedal matke: „Maminka, zajtra pôjdem prvýkrát k svätému prijímaniu, odpusťte mi všetku mrzutosť, ktorú som vám spôsobil, sľubujem, že budem oveľa lepší.“ V oratóriu mu Don Bosco dovolil chodiť denne k sv. prijímaniu.

Raz počul kázanie o svätosti. Rád by sa bol stal svätcom, ale mal jednu obavu: keď chcem byť svätý, nesmiem byť veselý. Šiel so svojou obavou k svojmu vychovávateľovi Don Boscovi. Ten povedal: „Práve naopak. Jedine svätí môžu byť veselí. Hriech ničí radosť. Svätosť a radosť patria k sebe.“

Pretože chcel byť svätý, protivil sa mu každý hriech. Raz idúc do školy počul, ako ktorýsi muž hrozne zakliat. Pristúpil k nemu a pýtal sa: „Prosím vás, nemohli by ste mi ukázať cestu do Oratória?“ – Muž, vidiac anjelsky miernu Dominikovu tvár, zmäkol a hovoril: „Nie, milý chlapče, nepoznám cestu do Oratória.“ – „Keď teda neviete, mohli by ste mi inú radosť spôsobiť?“ – „Čo si praješ?“ – „Aby ste v hneve používali iné slová než kliatie.“ – „Výborne, chlapče! Máš pravdu, je to ohavný zvyk a dám si na seba lepší pozor.“

Raz sa chceli dvaja druhovia stretnúť v súboji s kameňmi. Dominik si vyprosil, že bude svedkom; uistil oboch sokov, že im nebude prekážať. Už siahli po kameňoch. Dominik vytiahol kríž a volal: „Prvým kameňom hodte do mňa, ale najprv pozrite na tento kríž!“ Obaja nepriatelia porozumeli a zmierili sa.

Dominik konal skutky sebaumŕtvovania; odopieral si pokrm, dával si kusy dreva a tehly do postele. Keď mu to bolo zakázané, nariekal: „Ó, ja úbohý! Kristus hovorí, že ak nebudem robiť pokánie, nevojdem do nebeského kráľovstva, a tu sa mi skutky pokánia zakazujú. Ako sa teda dostanem do neba?“ Bolo mu povedané: „Pokánie, ktoré sa od teba žiada, je poslušnosť. Ďalšími skutkami pokánia bude znášania horúčavy, zimy a iných trampôt.“ Dominik odpovedal: „To znáša každý nútene.“ – „Keď to obetuješ Bohu, i to sa ti stane zásluhou.“

Keď sa iní sťažovali na pokrm, že je príliš mäkký alebo tvrdý, málo alebo veľa osolený, Savio vždy hovorieval: „Takto sa mi pokrm práve pozdáva.“

Dominik chcel byť apoštolom, snažiac sa iných priviesť k dobrému. Takýto horlivci nebývajú u mládeži obľúbení. U Dominika to bolo inak. Nebol dotieravý, nerušil mladícku veselosť, bol správnym chlapcom a dobrým kamarátom. Pôsobil viac svojím príkladom než slovom. – Ak dostal sladkosť alebo jablko, pýtal sa menších detí: „Kto to chce?“ Všetci volali: „Ja, ja!“ – „Strpenie. Ten to dostane, kto bude vedieť odpovedať na otázku z katechizmu.“ Vyvolal slabšieho žiaka, a ak vedel odpovedať na danú otázku, dostal darček.

Keď sa hral s inými chlapcami, prerušil náhle hru a pýtal sa: „Kto z vás pôjde so mnou v sobotu na sv. spoved’?“

Keď spozoroval, že niekto chce začať škaredé reči, Dominik hneď začal rozprávať nejaký vtipný príklad alebo veselý príbeh, aby odvrátil spolužiakov od hriechnych rečí.

Raz napomínal spolužiaka; ten sa však nad tým rozhneval a začal ho biť a kopať. Dominik síce očervenel hnevom, ale, hoci bol silnejší, nepotrestal ho, ovládol sa a povedal mu: „Odpúšťam ti, zle si robil. Snaž sa, aby si tak nejednal s inými!“

Dominikovi bolo pravým potešením čistiť svojim spolužiakom obuv alebo odev. Hovorieval: „**Každý rob, čo vieš. Ja neviem konať veľké skutky, ale čo môžem konať, chcem konať pre väčšiu slávu Božiu a dúfam, že Boh vo svojej veľkej добрote prijme i moje malé skutky.**“

Pre pľúcnu chorobu bol poslaný na zotavenie sa k rodičom. So smiechom ho sprevádzali kamaráti a dúfali, že sa skoro vráti medzi nich. Lebo nikto netušil, že je to s ním tak zlé. Len on sám to vedel. Keď sa blížila smrť, zavolať otca: „Už je čas!“ – „Čo chceš?“ – „Vezmi modlitebnú knižku a predmodlievaj mi prípravné modlitby na dobrú smrť!“ Potom povedal: „Ó, aké krásne veci vidím!“ a skonil 9. marca 1857.

12. marca

Gregor, pápež, vyznávač a učiteľ Cirkvi
Sila ducha nad hmotou

Gregor pochádzal z rímskeho rodu Aníciov. Narodil sa okolo roku 540. Rodičia boli zbožní. Gregor nadaný nevšednými vlohami, venoval sa právnickým štúdiám a nastúpil na úradnícku dráhu. Už ako tridsaťročný sa stal cisárskym prefektom mesta Rím. Keď mu však zomrel otec a matka Silvia vstúpila do kláštora, zriekol sa Gregor všetkých svetských dôstojností, predal zdedené majetky, časť z nich venoval na podporu chudobných, zvyšok na zriadenie šiestich benediktínskych kláštorov na Sicílii a siedmeho v Ríme. Do tohto kláštora vstúpil ako prostý mních a žil v takej prísnosti, že si podlomil zdravie a po celý život chorľavel. Napriek tomu vykonal toľko pre Cirkev i pre svoju vlasť, že právom mu bolo dané prídanie „Veľký“.

Svätosťou života a neobyčajnými vlohami obrátil na seba pozornosť pápežov. Benedikt I. ho menoval svojím pomocníkom a jeho nástupca Pelagius II. mu zveril ťažký úrad vyslanca pri carihradskom dvore. Tam žil svätec ako v kláštore a popri práci svojho úradu písal bohovedné knihy. Po siedmich rokoch sa vrátil do Ríma a tam bol zvolený za opáta.

Na seba a na svojich spolubratov v kláštore bol svätec prísny. Avšak blúdiacich sa snažil získať láskou.

Raz zbadal na otrokárskom trhu niekoľko urastených otrokov bielej pleti a ryšavých vlasov. Dozvedel sa, že sú to Anglosasi a ešte pohania. Povedal: „Tak krásne Božie tvory a majú byť uväznení v otroctve hriechu?“ Gregor otrokov vykúpil, prijal ich do svojho kláštora a pokrstil ich. Od tej doby sa zaoberal myšlienkou odobrať sa do Británie a hlásať tam Kristovu vieru. A skutočne sa s niekoľkými mníchmi potajomky odobral na cestu do Británie. Ale rímsky ľud sa proti tomu vzbúril a prinútil ho, aby sa vrátil.

V roku 590 zomrel pápež Pelagius. Kňazstvo i ľud jednomyselne zvolil Gregora za pápeža. Gregor nariekal: „Doteraz som sedával ako Mária, aby som načúval Pánovým slovám, teraz sa mám ako Marta zaoberať pozemskými vecami.“

Ako pápež zaviedol najprv prísnu kázeň na pápežskom dvore, predchádzajúc príkladom. I ako pápež nosil svoj prostý rehoľný odev. Pevnou rukou riadil celú katolícku Cirkev. Ale staral sa tiež o svoju vlasť Taliansko. Tam boli pomery neutešené. Langobardi pustošili zem, hlavné mesto pustlo a hynulo. Cisár v Carihrade sa o Rím nestaral. Všetku starosť vzal na seba Gregor. S Langobardami zachádzal šetrne a posielal im dary, aby ich tak získal, čo sa mu podarilo. I ariánskych Visigotov v Španielsku získal pre katolícku Cirkev. Do Británie poslal benediktínskeho opáta Augustína so 40 mníchmi, aby získali tú zem pre Kristovu vieru.

Keď si pyšný patriarcha Ján osvojoval názov „všeobecného patriarchu“, stanovil si Gregor titul „sluha Božích sluhov“. Tento titul používajú pápeži dodnes.

Inovercov sa snažil získať miernosťou. Biskup z Terraciny odňal židom synagógu a znemožnil im ich bohoslužby. Keď si židia sťažovali u pápeža, napísal tento biskupovi: „Ak je tomu tak, žiadam, aby si vec napravil a židom synagógu vrátil. Lebo takých, ktorí nepatria do kresťanského náboženstva, musíme priviesť k jednote viery miernosťou, dobrotou a presvedčením, aby hrozbami neboli odstrašení tí, ktorých by krása evanjelia mohla priviesť k viere.“

Pápež Gregor má veľkú zásluhu na zvelebení cirkevného spevu. Zriadil spevácku školu, ktorá sa stala vzorom mnohých podobných škôl. Podľa neho sa volá cirkevný spev „gregoriánsky chorál“.

Chorľavel na žalúdok a za posledných päť rokov života nemohol ani povstať z lôžka. A predsa z lôžka riadil celú Cirkev a diktoval písárom svoje kázania a listy. Zomrel 12. marca 607 vo veku 65 rokov. Patrí medzi štyroch najslávnejších západných svätých Otcov vedľa Ambróza, Augustína a Hieronyma. – Sviatok jeho matky, svätej Silvie, je 3. novembra.

13. marca

„Nemôžete slúžiť aj Bohu aj mamone!“

(Mt6,24)

Eufrazia bola dcérou Antigonu, príbuzného cisára Teodózia I. (379-393) v Carihrade, a jeho manželky Eufrazie Staršej. Keď Antigon zomrel, chcel cisár mladú vdovu vydať za istého dvorana. Vdova však zamietla tento návrh, a aby sa vyhla ďalším dohováraniam, odobrala sa s dcérkou na svoje majetky do Egypta.

Vtedy rozkvitali v Egypte kláštory. Eufrazia navštevovala tieto ženské kláštory, podporovala ich almužnami a vzdelávala sa príkladom zbožných rehoľníč.

Aby im dokázala svoju úctu a náklonnosť, zamýšľala im dať zo svojich majetkov väčšie príjmy so záväzkom, aby sa modlili za jej zomrelého manžela. Avšak sestry odmietli túto ponuku, hovoriac: „Odriekli sme sa všetkých časných majetkov i všetkého pohodlia a sľúbili sme, že chceme žiť v chudobe a pokore, aby sme si zabezpečili nebeské kráľovstvo.“ Neprijali iné dary než trochu kadidla a oleje k Božím službám.

Keď raz matka so sedemročnou Eufraziou navštívili kláštor, povedalo dievčatko pri odchode: „Ja tu zostanem!“ Predstavená namietala: „Milé dieťa, tu nemôže zostať nikto, len kto sa Kristu Pánu na veky zasnúbil.“ Dievčatka sa obrátilo ku krížu a vručne zvolala: „Nuž teda, zaslubujem sa milému Spasiteľovi navždy a žiadam v tomto kláštore zostať a zomrieť.“ Predstavená ju pochválila za túto horlivosť, ale dodala, že pre mladosť ešte nie je schopná žiť prísny rehoľným životom. Mladá Eufrazia dokázala však bystro vyvrátiť všetky námietky, takže i matka i sestry súhlasili, aby bola prijatá. Plnila všetky kláštorne predpisy tak dokonale, že to bolo napodiv.

Keď matka ochorela na smrť, povolala dcéru k sebe a povedala jej: „Kristus Pán ma už volá, dcéra milá! Skladám teda všetok svoj majetok do tvojich rúk, aby si ho užila ku cti a sláve Božej a k blahu svojich blížnych a došla raz k dedičstvu v nebesiach.“ Eufrazia počujúc tie slová, zaúpela: „Beda mne, že osiriem a budem opustená!“ Matka ju potešila, hovoriac: „Nebudeš sirotou, lebo Kristus Pán ti je otcom. Boj sa Boha, cti sestry, buď pokorná a chudobná na zemi, aby si v nebi zbohatla.“ Tak zomrela matka ako svätica.

Cisár dal Eufrazii napísať, že je teraz vlastníčkou všetkých majetkov a pripomenul jej, že už ako dieťa bola zasnúbená cisárskemu dvoranovi. Ona však odpovedala: „Vývolila som si manžela nebeského, Krista Pána, a nemôžem sa teda už žiadnemu smrteľnému snúbencovi zaslúbiť. Prosím len o tú milosť, aby cisár moje majetky v Carihrade rozdal chudobným a sirotám, mojich otrokov aby prepustil na slobodu a mojim nájomcom všetky dlhy odpustil, aby som bola zbavená všetkých pozemských starostí a bez prekážky mohla slúžiť svojmu Bohu. Modlite sa za mňa, aby som bola Kristu Pánu verne oddaná!“

Jedna sestra sa dala zaslepiť proti nej a vytýkala jej, že sa vraj postí len naoko, predstierajúc falošnú pokoru, čím vraj sa chce domôcť, aby po smrti predstavenej bola zvolená na jej miesto. Eufrazia sa vrhla na kolená pred závistlivou sestrou a prosila ju za odpustenie. Keď tá sestra mala byť prísne potrestaná a zo spoločnosti ostatných sestier na čas vylúčená, prihovárala sa pokorne Eufrazia za ňu, aby jej bol trest odpustený.

Keď mala Eufrazia 30 rokov, zomrela po kratučkej chorobe v roku 410.

Dnes slávime tiež pamiatku svätej Patrície (Vlasty), nikomedijskej mučenice, a svätej Kristíny, perzskej mučenice, ktorá bola ubičovaná k smrti. Rok smrti nie je známy.

14. marca

Blahoslavená Aloisia z Marijaku

„Kto príjme jedno dieťa v mojom meno, mňa prijíma.“

(Mt18,5)

Štrnásťročná Alojzia išla v roku 1604 so svojimi príbuznými z Paríža na vidiek. Pre zlú cestu museli blízko svojho cieľa vystúpiť z voza a ísť peši. Sotva opustili voz, boli obklopení celou tlupou cigánov, ktorí ich obťažovali žobraním a dotieraním. Malá Alojzia cítila sústrasť s úbohými deťmi a darovala jednému malému cigánikovi almužnu a niekoľko láskavých slov. Plný vďačnosti za túto nezvyklú prívetivosť pobožkal cigánik dar a zmizol.

Konečne dorazili k zámku a unavená cestou chcela Alojzia hneď ísť spať. Tu si spomenula, že sa ešte nepomodlila svoj denný ruženec. Začala sa modliť, avšak únavou zaspávala, preto sa rozhodla, že si ľahne a ruženec sa pomodlí na druhý deň. Avšak cítila sa akási znepokojená, preto znovu pokľakla a pokračovala v ruženci. Tu sa jej zdalo, akoby zasvietili spod postele dve oči a hneď zasa zmizli. Domnievala sa, že to bol klam, ale v tom okamihu počula, že človek hlavou udrel do postele. Hrôzou sa triasla na celom tele, ale vzmužila sa a modlila sa ruženec ďalej hlasnejšie. A dodala: „Nemodlím sa za seba ani za svoj život, ale o milosť pre zlých ľudí, ktorí nemajú Boha a vyhľadávajú temnú noc, aby páchali svoje zločiny.“ Potom dodala: „Zlý človeče, vylez, aby som ti podľa Ježišovho príkazu preukázala dobro, hoci ty mi chceš urobiť zlo.“ Ako sa však zadivila, keď spod postele vyliezol – ten malý cigánik, ktorému dopoludnia dala almužnu a ktorý ju teraz spoznal podľa hlasu. Priznal sa, že od vodcu tlupy cigánov bol poslaný do zámku, aby v noci dvere otvoril a vpustil lupičov. Hoci chlapec za zlomyseľnosť dospelých nemohol, bol napomenutý a bez

trestu prepustený. Vzal medailónik, ktorý mu visel na krku a dal ho mladej dobrodinke a dodal, že keby bola v podobnom nebezpečí, aby vyslovila slovo „Anežka“, ktoré je na tom medailóniku pod obrazom sv. Anežky, a že tak sa nemusí ničoho báť.

Povešť o tejto udalosti sa hneď na druhý deň rozniesla po celom Paríži až ku kráľovnej. Tá poslala svojho tajomníka Antonína Le Gras do zámku Marillac, aby sa dozvedel, čo je na tom pravdy. Keď sa tajomník pozrel na medailónik, poznal, že to je medailónik a podpis jeho matky, ktorá ho zavesila najmladšiemu bratovi Gabrielovi na krk. Gabriel raz, keď sa preboril mlynský mostík, spadol do vody a zmizol. Aby sa záhada rozriešila, vyhľadali mladého cigánika a vypočúvali ho, ako prišiel k medailóniku. Hovoril, že ho kedysi cigáni vytiahli z vody a nechali si ho na žobranie. Tak našiel pán Le Gras svojho brata. Dal ho dobre vychovať a neskôr bol z neho jeden z najhorlivejších žiakov a pomocníkov sv. Vincenca.

Alojzia hovorievala: „Keby tieto malé obete chudoby a zločinnosti našli útulok a výchovu, boli by z nich dobrí a usilovní ľudia.“

Táto myšlienka ju neopustila po celý život. Keď videla veľkú charitatívnu činnosť sv. Vincenca de Paul, pomáhala mu, a keď ovdovela, všetok svoj majetok i svoj čas venovala charite. Sv. Vincenc ju urobil dozorkyňou všetkých charitných družín, ktoré založil. Alojzia sa ujala horlivo svojho úradu. Navštevovala družiny, učila ich, ako sa majú starať o chudobných, ako ošetrovať chorých, rozpaľovala tieto dobrovoľné ošetrovatelky k zbožnosti a účinnej láske. Náklady na svoje cesty a na svoje dobročinné skutky hradila zo svojho majetku. Sv. Vincenc spojil všetky družiny v jednu kongregáciu a dal jej meno „Dcéry kresťanskej lásky“. Ľud ich volal podľa ich rúcha „Šedé sestry“. Sv. Vincenc tým chcel zariadiť nový spôsob rehoľného života. Povedal: „Domy chorých nech sú im kláštorom, farský chrám im je kaplnka, chudobná prenajatá izba príbytkom, mestská ulica krížovou cestou, poslušnosť im je závorou, bázeň Božia mrežami, skromnosť rúškom.“

Alojzia zomrela 15. marca 1660 v Paríži.

Mathilda, manželka kráľa Henricha. Po smrti manžela synovia medzi sebou bojovali o trón. Matka ich zmierila, ale nevďační synovia jej odňali majetky, aby nemohla toľko dávať chudobným. Neskôr to ľutovali a matku odprosili. Mathilda sa i ako kráľovná vždy zaoberala ručnou prácou, aby, ako hovorila, nejedla chlieb zadarmo. Zomrela 14. marca 968.

15. marca

Klement Mária Hofbauer, vyznávač „Potrebné je vždycky sa modliť.“

Klement Hofbauer sa narodil 21. decembra 1751 v Tasoviciach pri Znojme na Morave. Pri sv. krste dostal meno Ján. Otec Pavol Dvořák pochádzal z Moravských Budějovic a presťahoval sa do Tasovic. Tasovickí Nemci nemohli meno dobre vysloviť, preložili si ho na Hofbauer. Klement bol z 12-tich detí deviaty. Otec skoro zomrel a na matke bolo starať sa o výživu a výchovu početnej drobtiny.

Klement bol ešte chlapčekom, keď šiel s matkou a stretli známych. „Čo robíte?“ pýtala sa ich matka. „Krátime si dlhú chvíľu,“ bola odpoveď. Keď trochu poodišli, potiahol chlapček matku za rukáv a pýtal sa: „Maminka, čo to je: krátim si dlhú chvíľu?“ – „Vieš, keď ľudia nemajú čo robiť, zdá sa im čas veľmi dlhý. A tak chodia na prechádzku, aby im čas ubehol.“ – „Maminka, keď nemajú čo robiť, prečo sa nemodlia?“

Učil sa za pekára, ale túžil po kňazstve. Preto šiel, keď sa vyučil za pekára, do premonštrátskeho kláštora v Louce pri Znojme. Popri práci sa učil latinčinu. Tam sa stretol so svojím rodákom Jánom Jahnom. Ten sa chválil svojou učenosťou, a Hofbauer mu povedal: „Ján, musíš sa viac modliť, než čítať, inak sa ti zle povedie.“ A Skutočne, Jahn sa stal neskôr spisovateľom, ale niektoré knihy boli cirkevne zakázané.

Keďže Klement nemal na ďalšie štúdiá, šiel do Viedne ako pekársky tovariš. Raz vychádzali z kostola tri dámy. Práve sa spustil silný dážď a Hofbauer sa ponúkol, že im dohodne povoz. Dámy súhlasili a pozvali ho, aby si sadol s nimi, a keď sa dozvedeli, že pre chudobu nemôže študovať, ponúkli mu podporu.

Vysoké školy boli vtedy nasiaknuté neverou. Raz profesor hovoril tak o viere, že Hofbauer vstal a povedal: „Pán profesor, čo ste povedal, nie je katolícke,“ uklonil sa a odišiel. Hofbauer nechcel ďalej študovať vo Viedni, preto sa dal so svojím priateľom Hyblom na cestu do Ríma. Keď prišli do Ríma, našli si nocľah a dohodli sa, že ráno pôjdu do kostola, ktorého zvon najskôr započujú. Podľa toho prišli zavčas rána ku chrámu sv. Juliána, kde sa práve kňazi redemptoristi modlili cirkevné hodinky. Hofbauer, vychádzajúc

z chrámu, pýtal sa akéhosi chlapčeka: „Povedz mi, akí sú to kňazi, ktorí sa tam teraz modlia?“ Chlapček odpovedal: „To sú z družiny najsvätejšieho Vykupiteľa, a vy budete tiež jeden z nich.“ Hofbauer sa zaraz rozhodol, že do tejto družiny vstúpi, odobral sa k ich predstavenému a bol ihneď prijatý. Keď to počul Hýbl, zamračil sa a začal Hofbauerovi vyčítať, že ho vylákal do Ríma a teraz že ho neznajúceho reči ľudu, opustí. Rozčúlený použil slovo „zrada“. Hofbauer mlčal a celú noc sa modlil. Ráno Hýbl povedal: „Počuj! Uvažoval som a rozhodol som sa, že tiež vstúpim do tej kongregácie.“

Boli poslaní na sever, avšak zadržaní vo Varšave. Tam sv. Klement so svojimi druhmi redemptoristami začal „trvalú misiu“, kázali denne, usporadúvali krásne pobožnosti, ale predovšetkým usilovne spovedali. V roku 1807 mali 104tisíc kajúcnikov. Kláštor redemptoristov sa stal ohniskom duchovnej obnovy. Počet poľských redemptoristov sa množil takou mierou, že sv. Klement mohol vysielat' svojich misionárov i von a z Varšavy zakladali rehoľné domy i v iných krajinách. Svätcova činnosť bola veľmi rozsiahla. Zriadil tiež sirotinec a školu pre chudobnú mládež a sám pre tieto ústavy chodil žobrať.

Raz prišiel prosiť do hostinca. Jeden z hostí sa na neho oboril a napľul mu do tváre. Sv. Klement sa pokojne utrel a povedal: „To bolo pre mňa, a teraz mi dajte ešte niečo pre moje sirôtky!“ Muž bol zahanbený, dal svätcovi hojnú almužnu a na druhý deň prišiel na sv. spoveď.

Nepriateľ dobra nespál. Hriešnikom a nepriateľom viery išla horlivosť na nervy. Verejne i v divadle sa im posmievali, na ulici redemptoristov obťažovali a bili ich, nakoniec v kostole sv. Bennona spravili výtržnosť a potom tvrdili, že tam bol udretý francúzsky dôstojník. Napoleon vydal rozkaz, aby redemptoristi boli okamžite z Varšavy vyhnaní. Dňa 20. júna 1818 ráno o pol štvrtej boli, za náreku ľudu, daní do vozov a dopravení do pevnosti Kostřín v Braniborsku.

Sv. Klement nezúfal, keď bolo jeho životné dielo zničené. Po prepustení z väzenia sa odobral do Viedne, aby pripravil pôdu pre zavedenie redemptoristov do Rakúska. Vo Viedni tak rozvinul činnosť, že mu dali čestný názov „apoštol Viedne“. Náboženský život tam bol v hlbokom úpadku. Vo vrstvách vzdelancov zavládla nevera a ľahostajnosť. Veľkomesto na Dunaji bolo príslovečné svojou ľahkomyselnosťou a márnivosťou. Svätý Klement plný horlivosti, úplne sa venoval hlásaniu Božieho slova, spovediam, apoštolátu medzi mládežou a charitatívnej činnosti. Jeho obetavosť a horlivosť nezostala bez účinku. Rýdže cirkevné zmyšľanie a láska ku katolíckej Cirkvi, vanúca z jeho slov na kazateľnici, zo srdca vychádzajúce, jasné, nekompromisné hlásanie a hájenie katolíckych článkov viery burcovalo z malátnej vlažnosti i z necirkevného zmyšľania, ktorým bolo zaťažené skoro celé prostredie, hlavne v kruhoch vzdelancov a inteligentného dorastu.

I vo Viedni zostal mužom modlitby. Nosieval vždy v ruke ruženec a i na najživších uliciach sa modlil. Keď ho niekto volal ku chorému a ospravedlňoval sa, že je to ďaleko, odpovedal: „Tým lepšie, môžem sa za neho viac pomodliť.“

Za priaznivého počasia chodil so svojimi známymi, najviac študentmi, rád ulicami na prechádzku. Občas sa zastavoval a rozprával zaujímavé príbehy. Keď zazvonilo „Anjel Pána“, všetci obnažili hlavu a ticho sa modlili. To robil P. Hofbauer, aby naučil svojich žiakov premáhať strach pred ľuďmi.

Raz sa ho ktosi pýtal, ako to dokázal, že toľko hriešnikov obrátil. Sv. Klement mlčky ukázal na kolená. Hovorieval: „Lepšie je hovoriť s Bohom o hriešnikovi, než s hriešnikom o Bohu.“ Na kazateľnici hovoril prasto. Viedenski obyvatelia hovorievali: „Ak chceš počuť znamenitého rečníka, choď do toho a toho kostola, ak chceš počuť apoštola, choď do kostola voršiliiek počúvať Hofbauera.“

Svojou osobnosťou pritiahol k sebe inteligenciu a svojím vplyvom na ňu pôsobil blahodarne. Nejednen z vodcovských politikov zhromaždených na viedenskom kongrese sa radil so svätcom a tak sa dosiahlo, že proticirkevný postoj vlád strednej Európy bol zmiernený.

Veľkú zásluhu si získal sv. Klement o český ľud vo Viedni tým, že sa postaral, aby mu bolo hlásané Božie slovo materinským jazykom.

Polícii sa nepáčila apoštolská činnosť Hofbauera. V tú dobu redemptorista Ján Sabelli, Hofbauerov podriadený, pri vyzdvihovaní pasu do Švajčiarska prehlásil, že on a Hofbauer sú redemptoristi, teda členovia kongregácie v Rakúsku neschválenej. I bolo začaté vyšetrovanie. Hofbauerov byt bol prehľadaný. Hofbauerovi bolo vytýkané, že si dopisuje so svojím predstaveným v Ríme, teda s cudzincom, a bolo mu nariadené, aby buď vystúpil z rehole, alebo aby sa vyst'ahoval z Rakúska. Bola mu predložená listina, v ktorej mal svojim podpisom potvrdiť, že prosí o povolenie, aby sa mohol vyst'ahovať do Ameriky. Hofbauer túto listinu podpísal. Cisár, vidiac jeho podpis, povedal: „Ak chce teda Hofbauer dobrovoľne odísť preč, nemám proti tomu námietky, ale ja by som ho nebol vyhánal.“ Arcibiskup Hohenwart však cisára Františka o veci

bližšie informoval a ujal sa Hofbauera. Povedal teda: „Ak Hofbauer odíde, stratím svojho najlepšieho kňaza.“ Cisár nariadil, aby sa vyčkalo s ďalším vyšetrovaním, až sa vráti z Talianska. Pápež Pius VII. pochválil v rozhovore s cisárom Hofbauera a nazval ho apoštolským mužom. Preto cisár vrátiac sa do Viedne, zrušil rozsudok vydaný proti Hofbauerovi a poľutoval ho, že mu bolo ublížené. Tiež vyzval Hofbauera, aby si vyžiadal nejakú milosť. Hofbauer prosil, aby kongregácia redemptoristov bola v Rakúsku úradne povolená. To sa tiež stalo. Cisár dal redemptoristom kostol „Na nábreží“ a žiadal ich, aby mali starosť o duchovné potreby Čechov.

P. Hofbauer sa toho však nedočkal. Ochorel najprv pakostnicou (dnou), potom hemoroidy. Začiatkom roku 1820 ho na lôžko vrhla silná zimnica. Keď sa uzdravil, na tretiu pôstnu nedeľu opäť kázal o duševnej nemote a hluchote. Povedal: „Ó, keby som bol za svojho života vždy pôsobil spolu s Božou milosťou, koľko dobrého by bol Boh skrze mňa vykonal.“

Dňa 8. marca prišla správa, že v Ríme zomrela kňažná Jablonovská, dobrodinka kongregácie. Hoci bolo nevlúdne počasie a hoci bol slabý, slúžil za kňažnú svätú omšu. Potom ľahol a už nepovstal. Priatelia ho ľutovali, že mnoho trpí, ale on odpovedal: „Čo Boh chce, ako Boh chce, kedy Boh chce!“ a zaspieval svoju obľúbenú pieseň: „Všetko ku cti môjho Boha.“ Potom prijal sväté sviatosti. Dňa 15. marca o 12. hodine napoludnie priatelia, ktorí boli u neho návštevou, prepočuli zvon zvúci k modlitbe. P. Hofbauer povedal: „Modlite sa! Zvoní Anjel Pána!“ Modlili sa a počas tejto modlitby Hofbauer vydýchol svoju dušu.

16. marca

Všetkým som sa stal všetkým.

(1Kor9,22)

Sv. Patrik (česky Vlastimil) je rodom zo Škótska. Narodil sa koncom 4. storočia. V 16-tich rokoch bol unesený lupičmi a predaný za otroka do Írska. Patrik vychovaný v blahobyte musel v otroctve pásť stáda a trpieť hladom. Avšak toto súženie spôsobilo, že sa Patrik zmenil. Dovtedy sa málo modlil, málo sa staral o dušu. Teraz však hľadal v modlitbe posily a útechu a naučil sa ticho a trpezlivo znášať svoj smutný osud. Tak strávil plných šesť rokov v otroctve. Naučil sa dokonale írsky jazyk a spoznal obyčaje a mravy ľudu. Túžba po vlasti a rodičoch sa v ňom ozývala mocnejšie a mocnejšie a tu Patrik ktoréhoosi dňa utiekol k moru, vstúpil na koráb pripravený k plavbe a pristál po troch dňoch na brehu svojej vlasti. Veľa dní blúdil Patrik s plavcami po brehu o hlade, hľadajúc potravu. Konečne našiel opäť svojich rodičov. Avšak nebol s nimi dlho. Opäť bol ulúpený surovými Piktami. Tentokrát bol však už po dvoch mesiacoch prepustený.

Počas týchto súžení neustále spomínal na úbohých írskych pohanov a v duši sa mu ozýval mocný hlas, ktorý ho volal, aby šiel do Írska zvestovať Kristovu vieru. Patrik počúvol tento hlas a prekonajúc odpor svojich príbuzných, uchýlil sa k sv. Germanovi, auxerreskému biskupovi, aby sa vzdelal v kňazskom povolání. Bol vysvätený na kňaza a zakrátko i na biskupa. Vykonal púť do Ríma. Od pápeža Celestína dostal plnú moc vierozvesta pre Írsko. Írovia boli slobodomilovný národ, ale surový. Všetok rodinný a národný život bol presýtený pohanstvom. Modloslužobní kňazi, zvaní „druidovia“, a národní speváci „bardovia“, mali neobmedzený vplyv na ľud. Patrik prechádzal ostrov všetkými smermi a hlásal všade kresťanskú vieru s apoštolskou horlivosťou.

Pokrstených Írov Patrik naučil čítať a písať, najschopnejších z nich svätých na kňazov. Pohanské zvyky nehubil násilím, ale ako prezieravý misionár, zavádzal namiesto nich kresťanské slávnosti a zvyky. To sa stalo, že sa mnohí druidovia a bardovia stali kresťanskými mníchmi a že pohanské kňazky začali žiť podľa spôsobu rehoľníč. Jeden z bývalých bardov nadšene velebil Kristovu vieru svojimi perami. Za celú krátku dobu bola väčšina írskoho národa obrátená na Kristovu vieru, Patrik zbudoval v krajine Macha chrám, okolo ktorého vzniklo mesto Armagh. Tam mal Patrik svoje biskupské sídlo. Íri ľnuli k Patrikovi ako k otcovi. Zámožní mu donášali skvostné dary. Patrik ich však neprijímal hovoriac, že chudoba je najistejšou cestou do neba.

Zomrel asi v roku 463.

„Bud'te opatrní a bdejte na modlitbách!“

(1Pt4,7)

Medzi Otcami na púšti bol sv. Abrahám. Mal brata, ktorý zakrátko zomrel a zanechal sedemročnú dcérušku Máriu. Prosila svätca, aby mohla žiť na púšti bohumilým životom. Abrahám jej zariadil celu vedľa svojej, oknom ju učil spievať žalmy a dával jej návod k zbožnému životu. Dvadsať rokov tak kráčala cestou dokonalosti.

Avšak zlý duch nespal. Mária si zahrávala s blízkou príležitosťou k hriechu, až prišiel pád. Sotva zhrešila, otvorili sa jej oči. Upadala do zúfalstva. To použil zlý duch, aby ju ešte hlbšie uvrhol do priepasti. Povedala si: „Keď už som aj tak zavrhnutá, radšej utečiem niekam, kde ma nikto nepozná.“ I odišla do mesta a vstúpila do služby v hostinci, kde sa oddala najhorším hriechom.

Jej svätý strýko sa modlil vo dne v noci za ňu k Bohu. Po dvoch rokoch za dozvedel, kde prebýva a aký život vedie. Čo urobil? Prestrojil sa za vojaka, vsadil si na hlavu klobúk hlboko do tváre, aby ho nebolo poznať, sadol na koňa a šiel do mesta. Zastavil sa v tomto hostinci a ubytoval sa v ňom. Videl hriešnu Máriu a hneď ju spoznal. Bolesťou by bol zaplakal, ale ovládol sa, aby ju neodstrašil. Keď konečne hostia opustili hostinec, dal sa poznať a hovoril jej so slzami v očiach: „Mária, dieťa moje, nepoznáš ma? Kde je obraz anjela, ktorý si nosila vo svojom srdci? Z akej nebeskej výšky si padla do priepasti záhuby? Prečo si ma opustila a nechala v nesmiernom smútku?“

Mária sa tak zľakla, že nemohla ani slovo prehovoriť. Svätec však pokračoval: „Prečo mi neodpovedáš, dcéra moja? Hľa, tvoje hriechy vezmem na seba. Ja za ne budem robiť pokánie, budem ťa hájiť v súdny deň.“ Tak ju tešil a povzbudzoval až do polnoci. Konečne sa odvážila mu povedať: „Od hanby nemôžem ani pozrieť na teba. Ako môžem vzývať čisté meno svojho Spasiteľa, keď som tak hriechom poškvrnená?“ Svätec jej odpovedal: „Ja zoberiem tvoje hriechy na seba, dieťa moje; odo mňa bude Boh žiadať počet. Dcéra moja, prosím ťa, zmiluj sa nad mojou starobou, maj sústrasť s mojimi šedinami! Milé dieťa, prosím ťa, opusť toto miesto a vráť sa na púšť!“ Odpovedala: „Ak Boh moje pokánie príjme, chcem sa vrátiť. Tebe budem na kolenách ďakovať, že si prišiel za mnou, aby si ma vytrhol z osídliel diabla.“ Hneď zrána sa dali na cestu. Mária sa pýtala, čo má robiť s peniazmi a šatami. Svätec odpovedal: „Nechaj to všetko tu! Je to získané hriechom a spočíva na tom Božia kliatba!“ S radosťou ako pastier, ktorý našiel stratenú ovcu, sa vrátil na púšť. Ešte pätnásť rokov žila Mária na púšti v pokání a modlitbách.

Mária kajúcnica zomrela v roku 355.

17. marca

**Blahoslavený Ján Sarkander, mučeník
Patrik, biskup a vyznávač
Mučeník spovedného tajomstva**

Blahoslavený Ján Sarkander sa narodil 20. decembra 1576 v Skočove v Slezsku. Základné vzdelanie nadobudol v Příboře. Potom (po roku 1590) bol poslaný do latinských škôl k jezuitom do Olomouca. Veľmi prospieval a v roku 1596 vstúpil do prekvitajúcej Mariánskej družiny. V roku 1600 odišiel na vysokú školu do Prahy. Bohosloveckých štúdií sa zúčastnil u jezuitov v Štýrskom Hradci v rokoch 1604-1608. Po dokončení štúdií bol vysvätený olomouckým kardinálom Dietrichsteinom. Potom bol poverený duchovným vedením na početných obtiažnych miestach. Pôsobil najskôr v Jaktári a potom ako farár v Uničove, Charvátech, Zdoukách, Boskoviciach a nakoniec v Holešove, na panstve katolíckeho pána Ladislava z Lobkovic. Všade vynikal pastierskou horlivosťou, láskou k chudobným a neohroziteľnosťou v hájení katolíckej viery proti nekatolíkom. Hájením práv svojej fary proti luteránskeму pánovi Bitovskému si vzbudil hlavného nepriateľa. Za prevratu, kedy moravskí protestanti uväznili olomouckého biskupa aj hejtmana Lobkovica a vypudili jezuitov, ťažko doľahlo nepriateľstvo nekatolíkov na horlivého katolíckeho farára. Bitovský, ako komisár stavovskej vlády, mu dal pocítiť svoju nenávisť. Pod jeho vplyvom sa protestanti vyhrážali katolíckym osadníkom v Holešove na majetku i na životoch, ak svojho farára nevyženú. Odvšadiaľ tiesnený sa Sarkander uchýlil na pamätne mariánske pútnicke miesto do Čenstochovej v Poľsku a ostal tam mesiac v kláštore paulínov. Koncom novembra roku 1619 sa vrátil do Holešova. Sprievodom s najsvätejšou Sviatosťou oltárnou zachránil mesto pred vpádom poľských a kozáckych plukov. Jeho hlavný protivník Bitovský, rozhnevaný, že jeho statky boli od kozákov zničené, obžaloval nenávideného kňaza z vlastizrady, akoby bol kozácke vojská, z návodu Lobkovica, sám na Moravu privolať. Blahoslavený Sarkander bol zajatý a v okovách privlečený do Olomouca. Tam bol uväznený a vypočúvaný. Trikrát bol natiahnutý na škripec a kruto mučený. Blahoslavenec odmietal potupné obvinenie a prejavoval neohrozenú zmužilosť, obzvlášť, keď bolo naňho

naliehané, aby vyjaval, z čoho sa mu Lobkovic spovedal. Štvrtý výsluch bol 18. februára. Beneš Pražma sa osopil na Jána: "Povedz, čo ti o tých veciach v spovedi zjavil Lobkovic!" Ján sa hájil a nakoniec povedal: „Čo sa týka svätej spovedi, neviem o tom a ani vedieť nechcem, že by mi v nej bolo zverené niečo hodnoverné. Ani sa neopovažujem na to si spomenúť, a to pre svätosvätú a nezrušiteľnú pečať tejto božskej sviatosti; a preto, i keby som vedel, že ma na tisíc kusov rozsekáte, že ma železom, ohňom a všetkými mukami zahubíte, predsa by som radšej volil všetko to s Božou milosťou znášať, než sa prehrešiť proti tejto sviatosti.“

Ján bol opäť natiahnutý na škrepec a pálený. Keď pochodne a sviece potrebné k páleniu, zalievané krvou mučeníka, hasli, posmievali sa podnapití sudcovia katovi, že je fušer a nerozumie sa svojmu remeslu. Kat týmto posmechom rozčúlený, vyvádza ešte horšie. Pálil Jána smolenicami, pridávajúc k nim síru, natiahol škrepec tak prudko, že sa kameň z dlažby vytrhol, a mučeníkove svaly sa pretrhli a kosti mu popraskali. Keď sudcovia spoznali, že sa Ján nedá zviest' k vyrazeniu spovedného tajomstva, rozkázali katovi, aby rozpustil smolu, živicu, síru, loj a olej, aby do tejto zmiešaniny namáčali perie a tieto horiace kúsky hádzal na telo, na krk, na prsia. Počas tohto strašného mučenia tiekla Jánova krv na zem, koža a mäso boli spálené, bolo vidieť útroby.

Tri hodny trvalo mučenie, počas ktorého Ján stále vyslovoval presväté mená Ježiš, Mária, Anna. Bol odviazaný od škripca a odnesený do žalára, kde ho položili na slamu. Navštevovali ho priatelia a plakali nad jeho bolesťami. On však hovoril: „Vo všetkých svojich mukám mám preveľkú útechu a oplývam radosťou!“

Modlil sa cirkevné hodinky, a pretože nemohol hýbať rukami, notár Mandl a jeho dcérka mu obracali listy, a keď ich tam nebolo, obracal si listy sám jazykom.

Pánov mučeník strávil ešte celý mesiac v ukrutných bolestiach. Pripravený so svätými sviatosťami, očakával smrť. Zomrel v Pánovi pred pol nocou 17. marca 1620 vo vek 43 rokov.

18. marca

Cyril Jeruzalemský, biskup, vyznávač a učiteľ Cirkvi Nebo a zem sa pomínú, ale moje slová sa nepomínú.

Cyril Jeruzalemský sa narodil asi v roku 313 kresťanským rodičom v Jeruzaleme alebo v jeho okolí. Mladosť prežil v samote, kde sa cvičil v cnostiach a venoval sa štúdiu. Okolo roku 345 bol vysvätený za kňaza a bola mu zverená výuka čakateľov na krst, katechumenov. Po smrti biskupa Maxima sa stal v roku 351 jeho nástupcom na jeruzalemskom stolci. Bol tak dobročinný k chudobe, že v čase núdze predal drahocenné chrámové nádoby, aby pomohol ľudu. To mu protivníci mali za zlé. Na sneme v roku 358 Cyrila zosadili. Snemu predsedal Akacius, cézarejský biskup, naklonený ariánom. Avšak už po roku iný snem zosadil Akacia a Cyril sa vrátil. V roku 360 bol však opäť zosadený, ale keď nastúpil cisár Julián Odpadlík, opäť sa vrátil. Julián si totiž prial, aby sa kresťanstvo vnútornými rozporami samo zrútilo.

V roku 367 musel Cyril po tretí raz do vyhnanstva. Cisár Julián bol zúrivým nepriateľom kresťanov, avšak neprenasledoval Cirkev vonkajším násilím. Chcel ju zničiť chytřejším spôsobom: zakázal kresťanské školy, zakázal kresťanom navštevovať vysoké školy, aby tak zostali nevzdelaní, podporoval bludárov a zvlášť židov.

Zhromaždil najvznešenejších židov a navrhol im, aby sa ich národ vrátil do svojej zeme, vystaval znovu chrám a žil podľa zákona. Poukázal k tomu veľké čiastky zo štátnej pokladnice, povolal robotníkov a ustanovil úradníkov, aby na dielo dohliadali. Tak chcel dokázať, že Kristovo proroctvo o skaze chrámu je nesprávne.

Židia sa s veľkou horlivosťou pustili do práce; zo všetkých častí sveta prichádzali, aby priniesli príspevky i aby osobne pomáhali. Vznešené ženy darovali svoje skvosty a šperky. Áno, hovorí sa, že dali zhotoviť strieborné lopaty a koše a že pri stavbe pracovali. I pohania sa zúčastnili na tomto diele, nie z náklonnosti z židom, ale z nenávisťou proti kresťanom, lebo dúfali, že takto zničia kresťanskú vieru.

Svätý Cyril bol však kľudný, pevne dôveroval v slová Pána Ježiša, že nezostane kameň na kameni. Židia začali svoju prácu. Najprv strhli, čo ešte stálo z múrov starého chrámu. Tak nevedomky a proti vôli splnili ono Spasiteľovo proroctvo. Keď začali kopat' základy, v noci sa im zrútilo, čo cez deň postavili. Keď konečne práca bola tak zďaleka hotová, že mal byť položený základný kameň, v noci nastalo hrozné zemetrasenie, ktorým bolo zabitých mnoho robotníkov a doterajšie práce zničené.

Židia začali prácu znova. Čo sa teraz udialo, o tom píše nepriateľ kresťanov, pohanský spisovateľ vtedajšej doby Ammanianus Marcellinus: „V základoch vytryskli často ohnivé gule, popálili robotníkov, takže miesto bolo neprístupné; keďže týmto spôsobom oheň odháňal ľudí znova a znova, celé dielo sa zastavilo.“

S hrôzou uznávali i mnohí židia, že Ježiš Kristus je Boh. Všetka horlivosť židov a všetky cisárove nariadenia boli nadarmo; zostalo všetko ležať v sutinách a židovský chrám nebol obnovený až do dnešného dňa.

Čo teda očakával sv. Cyril a všetci praví kresťania, to sa splnilo. Kristove slová: „Nebo a zem sa pomínú, ale moje slová sa nepomínú“ zostanú pravdivé. Ako sa splnili jeho slová o konci Jeruzalema a o židovskom chráme, tak sa splnia jeho slová o konci sveta a poslednom súde.

Hlavným dielom sv. Cyrila sú jeho Katechese, v ktorých objasňuje jednotlivé články viery. Zvlášť dôkladne v nich hovorí o sviatosti krstu, birmovaní a o Sviatosti Oltárnej. O Sviatosti Oltárnej tam píše: „Čo sa zdá chlebom, nie je chlieb, hoci chuť tak pripadá, ale Telo Kristovo; a čo sa zdá vínom, nie je víno, hoci chuť tak pripadá, ale Krv Kristova... O víne hovorí sám Kristus: Toto je moja krv. Kto bude pochybovať a myslieť si, že to nie je jeho krv? Predtým premenil vodu na víno a my by sme nemali veriť, že premieňa víno na krv?“ (Katech. Myst. 4.6.)

Akým spôsobom vtedy veriaci prijímali, poznáme z jeho slov: „Pri prijímaní predložte ľavú ruku pod pravú, aby jej slúžila ako trón, pretože má prijať veľkého kráľa; prijímajúc Pánovo Telo na holú dlaň povedzte: Amen, a dbajte, aby ste ani najmenšiu čiastku nepustili na zem.“

Cyрил prežil celkom 11 rokov vo vyhnanstve. V roku 381 sa zúčastnil všeobecného carihradského snemu. Zomrel v roku 386.

19. marca

Sv. Jozef, snúbenec bl. Panny Márie, vyznávač

„Chod'te k Jozefovi.“

(Gen41,55)

Sv. Jozef pochádzal z kráľovského Dávidovho rodu, v tej dobe schudobneného. Bol tesárom. Evanjelium ho nazýva „mužom spravodlivým“. Zasnúbiac sa s Pannou Máriou, zotrval v ustavičnom panenstve, ku ktorému sa zaviazal sľubom. Podľa židovského zvyku Panna Mária zostala ešte celý rok v ústraní otcovského domu. Evanjelista Lukáš (1,26-38) píše, ako Anjel zvestoval Márii Vykupiteľovo narodenie, Jozef potom, keď spozoroval pozhnaný Máriin stav, zamýšľal jej dať priepustný list v súkromí bez úradného dosvedčovania, aby nebola u ľudí vystavená potupe. Avšak poučený anjelom, uviedol Pannu Máriu do svojho domu. Jozef nebol len ženíchom, ale pravým manželom Panny Márie; uzavrel s ňou skutočné a pravé manželstvo; ich spojivom bola Božia láska, ktorá obdarila ich manželstvo nebeským Plodom, zázračne počatým.

Evanjelista Lukáš (2,1-20) opisuje, že Jozef šiel s Pannou Máriou do Betlehema, kde sa mu dostalo skvelej odmeny za jeho obetavú starostlivosť a vernosť; prvú po Márii videl vteleného Božieho Syna a klaňal sa mu; bol svedkom slávy, ktorou traja mudrci z východu poctili narodeného Vykupiteľa. Tiež Jozefovi požeňnal Simeon v jeruzalemskom chráme, keď tam Božské Dieťa bolo obetované. Jozef odvrátil nebezpečenstvo, hroziace Dieťaťu, útekom do Egypta. Vrátiac sa s Dieťaťom a s jeho matkou do Nazareta, na živobytie si zarábali vlastnými rukami. Evanjelista Lukáš (2,41-52) píše, ako Jozef a Mária vzali dvanásťročného Ježiša so sebou na veľkonočné sviatky do Jeruzalema, a dodáva, že Syn Boží bol „svojim rodičom poslušný“.

Nevieme nič určitého o roku a mieste smrti sv. Jozefa. Podľa všeobecnej mienky Jozef zomrel v Nazarete ešte skôr, než Kristus Pán začal konať verejný učiteľský úrad. Pretože Sväté Písmo o ňom už nedáva zmienky ani pri svadbe v Káne Galilejskej. Že pri Kristovej smrti už nebol medzi živými, sa dá usúdiť s istotou z tej okolnosti, že by bol Kristus svoju matku odovzdal do jeho ochrany.

„Boli svätci,“ hovorí kardinál Newman, „ktorí nášmu Pánovi stáli bližšie než mučeníci alebo apoštoli. Hoci však tieto sväté osoby celkom zmizli v žiare jeho slávy a za svojho pozemského života nevystupovali navonok, dlhú dobu sa im nevenovala pozornosť.“ – Tak to je so sv. Jozefom. Jeho vznešenosť je na základe Svätého Písma uznaná celým svetom, ale jeho úcta a pobožnosť k nemu je neskoršieho pôvodu.

Veľké zásluhy o rozšírenie úcty sv. Jozefa má sv. Terézia. Píše: „Za svojho príhovorcu u Pána som si vyvolila sv. Jozefa a odporučila som sa mu vrúcne. A skutočne: jasne som poznala, že tento môj otec a pán ma

vyslobodil z mojej vtedajšej núdze i z väčších nebezpečenstiev, ktoré hrozili mojej cti a spáse mojej duše, a urobil mi ešte viac, než to, o čo som prosila.

„Nespomínam si, že by som doprosiať bola o niečo prosila a on by mi to neudelil.“

„Prosím len pre lásku Božiu: kto nechce veriť mojim slovám, nech to skúsi sám; potom iste zo skúsenosti pozná, aký veľký úžitok z toho máme, ak sa odporučíme tomuto slávnemu svätcovi a zbožne si ho uctieваме.“

Často svätica zakúsila zvláštnu ochranu sv. Jozefa. Jej sprievodkyňa ct. Anna Ježišova píše o nebezpečnej ceste do Veas v roku 1575: Posledný deň zabľúdili vodcovia uprostred pohoria Sierra Morena, takže nevedeli kadiaľ ísť. Povožníci preklínali, že sme stratení, lebo nebolo možné sa dostať niekam z týchto nebotyčných skál, v ktorých sme zabľúdili. Tu dala naša svätá matka Terézia ôsmim rehoľnícom, ktoré ju sprevádzali, rozkaz prosiť Boha a nášho svätého Otca Jozefa, aby bol našim vodcom. Sotva nás napomenula, počuli sme z pozadia hlbokkej jaskyne, ktorú sme s vrcholu skaly sotva videli, muža. Podľa hlasu to bol starec, ktorý silným hlasom na nás volal: „Stojte, stojte! Inak ste stratení! Padnete do priepasti!“ Na tie slová sme zastavili. Kňazi a svetskí ľudia, ktorí nás sprevádzali, uverili hlasu a pýtali sa: „Otče, čo máme robiť, aby sme unikli nebezpečenstvu?“ Hlas odpovedal, aby sa obrátili na určitú stranu. Všetci v tom videli zázrak, že vozy mohli prejsť tým miestom. Niektorí chceli hľadať osobu, ktorá k nám tak láskavo prehovorila. Medzitým povedala naša matka s veľkým pohnutím a so slzami k nám: „Neviem, prečo sme ich nechali hľadať; veď to bol môj svätý otec Jozef. Jeho iste nenájdu.“ Skutočne, zakrátko sa naši sprievodcovia vrátili, že toho muža nemohli nájsť, hoci boli v tej jaskyni, z ktorej počuli hlas.“

Ale nielen v časných potrebách sa máme obracať na sv. Jozefa. Ešte viac vo veciach duchovných. Sv. Terézia nás napomína: „Zvlášť tí, ktorí sa oddávajú vnútornej modlitbe, majú vždy byť sv. Jozefovi láskou naklonení, (lebo neviem, ako by sme mohli spomínať Kráľovnú anjelov a doby, kedy s Ježiškom toľko vytrpela, a neďakovali sv. Jozefovi za dobrodinnú pomoc, ktorú im preukázal). Kto snáď nemá učiteľa pre cvičenie vnútornej modlitby, nech si vyvolí tohto slávneho svätca a iste nezabľúdi.“

20. marca **Ako nájsť Boha?**

Gertrúda sa narodila v roku 626 v Landene v južnom Brabantsku. Pochádzala zo vznešeného rodu. Jej Otec Pipin bol najvyšším kráľovským správcom v Austrasii (východné Francúzsko). Matka Itta vychovávala svoju dcérušku vzorne.

Keď otec v roku 639 zomrel, založila Itta kláštor, venovala mu svoj majetok a vstúpila so svojou dcérou Gertrúdou do neho. Dvadsaťročná Gertrúda bola zvolená za abatyšu.

Gertrúda starostlivo čítala vo Svätom Písme a v iných posvätných knihách a ponárala sa do hľbania o vznešených pravdách svätej viery. Nadobudla vzácne vedomosti a mávala časté rozhovory s učenými mužmi o ťažkých a záhadných otázkach. Tým získal síce jej rozum, avšak srdce chladlo, spokojnosť mizla a myseľ sa stala záдумčivou. Gertrúda bažiac po učenosti, strácala pomaly záľubu v modlitbe a svätom rozjímaní. Cítila, že sa jej duša čím ďalej tým viac stáva vyprahlejšou. Raz počula vo svojom srdci hlas: „Hľbaním a rozumovaním nenájdeš Boha; On je vyšší než rozum a všelijaké ľudské poznanie; len dokonalou láskou ho poznáš a dosiahaš.“ Gertrúda poslúchla tento hlas. Zriekla sa všetečného hľbania a išla od tej doby za hlasom svojho srdca.

Keď ju sestry prosili, aby v prísnosti k sebe uľavila, odpovedala im: „Náš čas je krátky deň, plný práce a súženia. Čím ťažší a namáhavejší je tento deň, tým sladšia bude noc po ňom, tým krajšej a bohatejšej mzdy sa nám dostane vo večnosti.“

Zomrela v roku 659 vo veku 33 rokov.

21. marca **Benedikt, opát** **„Svoj pokoj vám dávam!“ (Jn14,27)**

„Pax“ = „pokoj“ je heslo benediktínov. Pravý pokoj závisí v pokoji s Bohom. To nie je pokoj sveta, pokoj lenivosti a vlažnosti. „Ja vám nedávam ako svet dáva.“ Je to pokoj, ktorý človek musí dobyť tuhým

bojom, bojom proti hriechu, žiadosti tela, žiadosti očí a pýche života. Takýmto statočným bojovníkom bol sv. Benedikt.

Sv. Benedikt (t. j. požehnaný) sa narodil v roku 480 v Nursii (terajšia Norcia v Umbrii). Otec Euprobos pochádzal asi zo vznešeného radu Aniciou. Matka menom Abundancia, porodiť dvojčatá Benedikta a Scholastiku, zomrela pri pôrode. Euprobos odovzdal svoje deti dojke a pestúnke Cyrille, aby ich vychovala.

Keď mal Benedikt štrnásť rokov, poslal ho otec na štúdiá do Ríma. Vtedajší Rím bol ešte na mnohých miestach pohanský. Ešte stále sa konali na počesť bohov slávnosti spojené s nemravnými radovánkami. Obzvlášť študujúca mládež bola zhýralá a roztopašná. Neskazenému chlapcovi sa hnusil tento život, a aby si zachoval neporušené srdce, utiekal sa zvlášť pod ochranu Božej Rodičky, ktorej obraz mal v príbytku. Úcta k Panne Márii sa stala jeho odkazom v ráde od neho založenom a Božia Rodička sa preto nazýva „Slast'ou benediktínov“.

Benedikt pokračoval vo vedách, avšak jeho duch túžil po vyšších veciach. Rozhodol sa, že opustí všetko a pôjde do samoty, aby bez výhrady slúžil Bohu, že po príklade sv. Antona opustí svet a že pôjde do samoty. Zo všetkého majetku si vybral len kríž a obrázok Božej Rodičky a vydal sa s Cyrillou, svojou pestúňkou, do sabínskych hôr. Prvú noc strávil v obci Rojate pod širokým nebom. Na druhý deň dorazil do osady Enfide (teraz Affile). Zanechal tam svoju pestúňku, odišiel do pustej krajiny u Subjaka (na Teverone, t. j. Aniene, prítoku Tibery). Tam sa stretol s nábožným mníchom Romanom, ktorému sa zveril, že hľadá miesto k tichému životu v službe Božej. Roman sa ujal mladého pútnika, dal mu mníšske rúcho, plášť s kožou a nádobku na vodu a ukázal mu na horu Lysé (Monte Calvo) na úpätí skalnej steny jaskyňu vhodnú za príbytok. Benedikt sa tam usadil, a Roman, ktorý jediný znal cestu do jaskyne, donášal mu časom chlieb, ktorý po povraze spúšťal do jaskyne.

„Tu žil,“ hovorí sv. Gregor, „sám so sebou pred očami Božského Pozorovateľa. Stále úzkostlivo bdel nad sebou samým, videl seba vždy pred očami svojho Stvoriteľa, skúšal stále seba a nenechal zrak svojho ducha pretekať.“

Avšak bojom ani na púšti neušiel. Spomienky na Rím a jeho rozkošný život tak rozohnili jeho žiadostivosť, že skoro na to pomýšľal opustiť samotu a vrátiť sa do mesta. Tu osvietený nebeskou milosťou videl pred sebou pole husto naplnené trnami a žihľavou. A ako statočný bojovník bol rozhodnutý, že nepodľahne, zvliekol sa a váľal sa v trnách a žihľave, až po celom tele dorážaný, týmito ranami uhasil v sebe plameň hriechnych žiadostí. Od tej doby v ňom bola – ako sám neskôr hovoril svojim žiakom – náklonnosť k zmyselnosti tak utlmená, že už nikdy nezakúsil podobné pokušenia.

Mnísi susedného kláštora si ho priali za opáta. Keď však s prísnosťou dbal na zachovávanie rehole, niektorí sa tak rozhnevali, že ho chceli usmrtiť a namiešali mu do vína jed. Ale Benedikt požehnal nápoj svätým krížom a čaša sa rozpadla. Tu opät vzstal a povedal miernym hlasom: „Bratia, nech sa nad vami zmiluje všemohúci Boh! Prečo ste mi chceli urobiť niečo zlé? Či som vám nepovedal, že moje a vaše mravy sa nezhodujú? Hľadajte si opáta podľa svojich mravov, lebo ja medzi vami ďalej bývať nemôžem.“ A vrátil sa do svojej milej samoty.

Od tej doby sa však tým väčšie množstvo ľudu hrnulo k nemu so žiadosťou, aby im bol učiteľom a vodcom na ceste k dokonalosti. I vzácní rímski mešťania mu zverovali svojich synov na výchovu; medzi tými žiakmi vynikali zvlášť Maurus, syn rímskeho senátora Eutychia, a Placidus, syn patriciára Tertulla. Benedikt zriadil v okolí dvanásť nových kláštorov, do každého dal po dvanásť mníchov s opátom na čele, sám potom spravoval ako vrchný opát všetky kláštory. Vypracoval hlavné pravidlá svojej rehole. Pri stavbe rehoľných domov a chrámov boli mnísi umelcami, staviteľmi, murármi i robotníkmi. V kláštoroch sa striedala ručná práca doma a v dielňach, na poliach a lesoch s modlitbou, so spevom žalmov a rozjímaním. Benedikt bdel nad všetkými ako láskavý otec a viedol ich svojím príkladom k Bohu. Všetci žili podľa príkladu prvých kresťanov. Istý duchovný správca z okolia, menom Florencius, závidel Benediktovi priazeň ľudu a vážnosť, ktorú požíval. I snažil sa mrzkými ohovárkami odvrátiť ľud od Benedikta a jeho žiakov, ale márne. Napokon si zaumienil vyhodiť Benedikta z krajiny spôsobom priamo diabolským. Poslal niekoľko nemravných žien do kláštornej záhrady, v ktorej práve pracoval Benedikt s bratmi, aby dávali svojim správaním mníchom pohoršenie. Tento nekalý zámer strpčil Benediktovi pobyt v tej krajine. Aby odvrátil od svojich žiakov, najmä mladších, takéto úklady, odišiel s niekoľkými mníchmi z tejto krajiny, kde 30 rokov slúžil Bohu, aby si vyhľadal nové bydlisko.

Po dvoch dňoch Benedikt dorazil k Monte Cassinu v neapolskom kraji. Cassinská hora vystupuje do výšky 950 metrov na morskou hladinou. Vtedy patrila do vlastníctva Tertullovi, otcovi zmieneného žiaka Placida. Tertull daroval horu a 18 svojich statkov na ostrove Sicília Benediktovi. Benedikt sa ujal stavať rozsiahli montekassínsky kláštor podľa vlastného plánu. Stavbu realizovali mníši. Stavba bola dokončená v roku 532. Opodiaľ založil Benedikt druhý kláštor pre panny, v ktorom sa Benediktova sestra Scholastika stala prvou abatyšou.

Benedikt sa nedal vysvätiť za kňaza, a to z pokory. Bol len diakonom. Vo vedách nebol síce učený, ale mal pravú múdrosť. Jeho osvietený duch poznával hlboké tajomstvá, iným ľuďom nedostupné a vnikal do hlbín ľudských srdc. Istý mních sa chcel prikovať reťazou, aby sa nemohol vrátiť do sveta. Benedikt mu povedal: „Ak si skutočný Kristov služobník, nie je ti treba reťaz. Zväzok posvätnej lásky je dosť silný, aby ťa udržal v tvojom predsavzatí.“

Gotský kráľ Totila, zarytý arián, podmanil si celé Taliansko a ocitol sa v roku 542 pred Montekassínom. Zo zvedavosti chcel navštíviť Benedikta. Aby Benedikta vyskúšal, poslal najprv svojho dôstojníka Riggonu, oblečeného do kráľovského odevu, s veľkým sprievodom koní k Benediktovi; Riggo mal vzbudiť zdanie, že prichádza sám kráľ. Ale Benedikt zďaleka volal Riggonovi naproti: „Synu! Odlož odev, ktorý máš na sebe! Nie je tvoj, neprislúcha tebe.“ Rigo sa vrhol plný strachu a hanby na zem; vrátiac sa, vyrozprával Totilovi, čo sa stalo. Totila potom prišiel sám, a vidiac velebný Benediktov zjav, vrhol sa tiež na zem pred Benediktom. Benedikt ho pozdvihol a povedal: „Ó, kráľ! Veľa zlého robíš a mnoho zlého si spáchal. Upusti konečne od svojich nepravostí! Rím síce dobyješ, deväť rokov budeš kraľovať, ale potom umrieš a predstúpiš pred Boží súd, aby si skladal účet zo svojho panovania.“ Totila upustil od svojej ukrutnosti; čo mu Benedikt predpovedal, to sa stalo: Totila stratil v roku 552 korunu i život.

Raz Benediktovi posluhoval istý mních, držiac mu svetlo, keď večeral. Mních pochádzal z urodzeného stavu. A tu sa mu natisla myšlienka: „Kto je tento, že mu ja posluhujem? Stojím pred ním ako služobník, ja, ktorý pochádzam z urodzeného stavu!“ Benedikt čítal myšlienky v mníchovom srdci a povedal: „Čo ti to prišlo na myseľ? Urob na svojom srdci znamenie kríža! Poznávaš, že ťa duch pýchy pokúša?“ A kázal mu, aby svetlo odovzdal inému, sám však strávil zostávajúcu časť večera v ústraní. Tento mních neskôr vyrazil, že to pokarhanie bolo oprávnené.

Benedikt po smrti svojej sestry Scholastiky tušil, že sa mu blíži koniec života. Oznamoval niektorým svojim bratom deň, kedy zomrie. Zachvátený zimnicou sa dal doviest' do chrámu, prijal Telo Pánovo a stojac, podporený o svojich bratov, zomrel dňa 21. marca 545.

22. marca **Očistec na tomto svete**

Katarína Janovská sa narodila v roku 1447 v prístavnom meste Janov. Podľa prania rodičov sa vydala za šľachticu Juliána Adorna. Zakrátko s hrôzou spoznala, že manžel je vášnivej a zlostnej povahy. Mal radosť len zo svetských zábav a svojím bezuzdným životom za niekoľko rokov premárnil svoj i jej majetok. Svätica nenariekala, ale láskavosťou a poslušnosťou sa snažila premeniť manželovo srdce.

Tak trávila päť rokov v duševných útrapách. Schudla tak, že sa jej príbuzní zhrozili; dohovárali jej, aby si svoje utrpenie nepripúšťala, ale aby si hľadala náhradu a útechu vo svetských zábavách. Poslúchla. Prestala sa modliť, prestala prijímať sväté sviatosti, zúčastňovala sa hlučných zábav a radovánok a klesala nižšie a nižšie. Ale všetky rozkoše jej nemohli dať žiadúci pokoj. Srdce zostalo pusté a prázdne. Áno, zmocnila sa jej zádumčivosť. Keď videla, že si hriešnym životom svoje nešťastie ešte zhoršila, zverila sa svojej sestre Limbanii, ktorá bola rehoľnicou; sestra jej poradila, aby šla ku sv. spovedi a znovu začala zbožný život. Keď pokľakla ku spovedi, zahorelo jej srdce nesmiernou láskou k Bohu a vo svetle tejto lásky videla svoje chyby a zároveň nevýslovnú Božiu dobrotu, že takmer omdlela. Uchvátená veľkou bolesťou nad svojou doterajšou vlačnosťou zvolala: „Bože môj! Nechcem už hrieť.“

Niekoľko dní sa dôkladne pripravovala na životnú spoveď. Keď vzbudzovala ľútosť, ukázal sa jej Spasiteľ s tvárou zaliatou krvou a s ťažkým krížom na ramenách. Ako bez seba zvolala: „Ó Láska, už žiadny hrieť, už žiadny!“ Taká nenávisť proti hrieťu ju naplnila, že uisťovala: „Ó Láska, ak je potrebné, som ochotná sa verejne vyspovedať zo svojich hrieťov.“

Začala nový život. Bol to život pokánia, a pretože ju Boh miloval, pridal jej ešte bolesti, aby tak už na tomto svete odčinila svoje hrieťy. Už nenariekala, ale znášala trpezlivo všetky krivdy manželom jej

spôsobené; ba modlila sa za neho, aby ho Boh priviedol na cestu k lepšiemu životu. A napodiv! Manžel zmiernil svoje náruživosti. Trpel chudobou. K tomu ho stihla ťažká, dlhá choroba. Zmenil sa úplne. Vstúpil do tretieho rádu sv. Františka a zaopatrený zomrel kresťanskou smrťou v roku 1474. Katarína si zaumienila, že bude robiť pokánie skutkami lásky k blížnemu. Ošetrovala chudobných chorých, neštítala sa odpornejších chorôb. Čistila chorým odev, prádlo i lôžka. Zvlášť v dobe moru im posluhovala nielen v nemocnici, ale i po domoch. Pri- tom žila zapierajúc sa, nepožívala mäso ani vyberanejšie pokrmy. Snažila sa vždy robiť to, čo jej bolo proti vôli. Telo sa vzpieralo takej prísnosti, ale ona nepovoľovala.

Keď mala 50 rokov, ochorela tak ťažko, že sa musela vzdať správy nemocnice. Deväť rokov trpela také bolesti, že hlasno nariekala. Avšak i v bolestiach hovorila o láske k Bohu, že tí, ktorí ju počuli, boli povzbudení. Nazývali ju „anjelom v ľudskom tele“. Raz jej Pán povedal: „Vedz, že úplná očista duše a jej obnova do pôvodného stavu čistoty, aby po tomto živote už nepotrebovala očistec, je veľké dielo milosti... Súhlasom slobodnej vôle musí duša urobiť svoje bolesti záslužnými.“

Vskutku mala svätica očistec už na tomto svete. Bola trápená horúčkou, chrčením krvi a zvlášť neopísateľnými bolesťami nervov. Cítila tak veľký smäd, že sa jej zdalo, ako by musela vypiť celé more. Jedného dňa vnútorná teplota, ktorá ju trápila, bola tak veľká, že dala otvoriť okno, aby sa presvedčila, či svet nie je v plameňoch. Napriek tomu nemohla vypiť ani kvapku vody.

K tomu pristúpili duševné bolesti. Boh dopustil, že ju zlý duch znepokojoval. Pohľad na neho jej bol tak hrozný, že by sa radšej dala zahrnúť do pekla, než ešte raz vidieť niečo tak škaredého. Zomrela vo veku 63 rokov 14. septembra 1510.

23. marca **Otrok lásky**

Pohrdnuc svetom, odobral sa Serapion do samoty na egyptskú púšť a podroboval sa prísnemu kajúcemu životu. Jeho najmilším zamestnaním bola modlitba a čítanie Svätého Písma. Kristovo evanjelium roznieťilo v jeho duchu planúcu lásku k blížnemu.

Serapion nemal dar výrečnosti, avšak láska mu ukázala cestu, ako získať duše pre Krista. Raz sa stretol s pohanským kaukliarom a vstúpil k nemu za otroka do služby. Dvadsať strieborných, ktoré za to dostal od kaukliara, si starostlivo odložil a slúžil svojmu pánovi oddane a verne; bol skromný, mlčanlivý, vážny a žil len o chlebe a vode. Kaukliar si rýchlo obľúbil podivného otroka, počúval dychtivo jeho výklady o kresťanskej viere, vzdelával sa jeho zbožnosťou a nakoniec sa dal pokrstiť s celou rodinou. Z vďačnosti ponúkol Serapionovi slobodu a prosil ho, aby zostal naďalej u neho, nie už ako otrok, ale ako priateľ. Avšak svätec mu, vrátiac dvadsať strieborných, hovorí: „Som slobodný, stal som sa otrokom, aby som teba vyslobodil z otroctva modloslužby a hriechu.“

Serapion odišiel a predal sa druhý raz za otroka, aby chudobnú vdovu vyslobodil z veľkej biedy. Nový pán ho však prepustil zakrátko na slobodu a daroval mu plášť, sukňu, spodné rúcho a knihu svätých evanjelií. Serapion potom stretol na ulici poloodetého žobráka. Daroval mu sukňu. O chvíľu zbadal starca chvejúceho sa zimou. Zľutoval sa nad ním a dal mu svoj plášť, takže mu zostalo už len spodné rúcho. Posadil sa pri ceste a čítal si v knihe evanjelií. Ktosi sa ho opýtal: „Kto ťa olúpil o šaty?“ Serapion ukázal na svoju knihu, hovoriac: „Táto kniha mi pobrala šaty.“

Knihy sv. evanjelií mu bola najväčším pokladom, učiteľkou a tešiteľkou, a predsa sa odhodlal túto knihu predať, aby za utržené peniaze zaobstaral hladným deťom chleba. Keď sa ho potom ľudia pýtali, kde má svoju knihu, povedal im: „Čítal som v nej: Choď, predaj všetko, čo máš, a rozďaj chudobným; preto som ju predal, aby som vykonal, čomu kniha učí. Čo prospejú krásne slová, ak nežijeme podľa nich.“

Slávny alexandrijský patriarcha sv. Ján Almužník čítal podivuhodný Serapionov život, bol ním až k slzám dojatý a hovoril správcovi svojho domu: „Nemáme právo honosiť sa svojou dobročinnosťou. Ako nedokonalí sme oproti Serapionovi, ktorý vynašiel nový spôsob a prostriedok lásky k blížnemu: Sám seba obetoval niekoľkokrát pre večnú spásu i časné blaho blížnych.“

Serapion zomrel pred rokom 388.

Liberatus bol lekárom v Kartagine; bol i s manželkou i kňazom Krescensiom uväznený v dobe prenasledovania katolíkov vandalským kráľom Hunnerichom. Liberat a jeho manželka boli uväznení, aby sa nemohli dohovoriť. Manželke povedal sudca: „Tvoj manžel sa už podrobil. Nebuď teda ani ty zatvrdnutá!“

Statočná žena odpovedala: „Neverím tomu. Až uvidím svojho manžela na súde, rozhodnem sa.“ Na súde sa presvedčila, že ich chceli oklamať. Keď boli manželia vedení na smrť, zvolal sedemročný Liberatov synček: „Aj ja som kresťan!“ Otec nad ním zaplakal, ale matka mu dohovárala: „Snád by si nechcel pre deti stratiť dušu?“ Rok smrti 484.

24. marca Archanjel Gabriel

Gabriel, t. j. Boží muž, sa objavuje vo Svätom Písme niekoľkokrát ako Boží posol vyslaný k ľuďom, aby im zvestoval radostné správy o budúcom Vykupiteľovi. Keď boli židia v babylonskom zajatí, mal prorok Daniel tretieho roku panovania kráľa Baltazára videnie o budúcnosti: Keď nerozumel tomuto videniu, zjavil sa mu Gabriel a vyložil ho. (Dan8,15-26) Roky prvého panovania kráľa Dária, keď sa Daniel modlil a prosil Pána, aby odvrátil svoj hnev od svojho ľudu, zjavil sa mu opäť Gabriel a oznámil mu, kedy sa židia vrátia zo zajatia do vlasti, kedy príde Mesiáš na svet a kedy bude obetovaný. (Dan9,23-27)

Keď sa priblížila doba spásy, priniesol Gabriel Zachariášovi radostnú správu, že jeho modlitba je vypočutá a že jeho manželka Alžbeta, dosiaľ neplodná, mu porodí syna, ktorého meno bude Ján. „Budeš sa radowať a plesieť a jeho narodenie poteší mnohých. Lebo on bude veľký pred Pánom. Víno a opojný nápoj piť nebude a už v matkinom lone ho naplní Duch Svätý. Mnohých synov Izraela obráti k Pánovi, ich Bohu. Sám pôjde pred ním s Eliášovým duchom a mocou, aby obrátil srdcia otcov k synom a neveriacich k múdrosti spravodlivých a pripravil Pánovi dokonalý ľud.“ (Lk1,14-17)

Najvznešenejšia úloha bola zverená Gabrielovi, keď bol od Boha poslaný k Panne Márii, aby jej zvestoval, že bude Matkou Božou.

Ako „anjel vtelenia“ mal Gabriel v Cirkvi oddávna veľkú úctu na východe i na západe. Pápež Benedikt XV. obnovil starú tradíciu, keď zaviedol sviatok archanjela Gabriela v rímskej liturgii a dal ho na deň pred Zvestovaním Panny Márie.

Ludger sa narodil v roku 746 v Dokkume vo Fríske. Prvé vzdelanie nadobudol v utrechtskej kláštornej škole. Potom odišiel do Yorku v Anglicku, kde bol žiakom učeného mnícha Alkuina.

Z Yorku bol donútený odísť. Istý fríský kupec zabil v hádke anglického šľachtica, ľud sa zhromaždil proti Frísom. Kto sa chcel zachrániť, musel utiecť. Vrátil sa do vlasti a bol vysvätený za kňaza. Sedem rokov pôsobil vo svojom rodisku. Avšak celá jeho práca bola zničená tým, že vodca pohanských Sasov vtrhol do Fríska, zbúral chrámy a povraždil kňazov. Ludger sa zachránil útekou. Odošiel do Ríma a potom do Monte Cassina, kde zostal tri roky, aby poznal pravidlá rehole svätého Benedikta. Vrátiac sa, vystaval v Monastýre vo Vestfálsku chrám a urobil ho strediskom všetkej misionárskej pôsobnosti. Na rieke Rura zriadil kláštor podľa montecassínského vzoru. Odtiaľ rozosiela vierozvestov do Saska. Ba i na ostrove Helgoland založil kresťanskú osadu.

Na radu jeho bývalého učiteľa Alkuina bol menovaný prvým monastýrskym biskupom. V roku 802 prijal Ludger biskupské svätenie, avšak zostal chudobným a skromným rehoľníkom benediktínom, ako bol predtým. Zariadil si dom čo najskromnejšie, postil sa prísne, bol štedrý k chudobným, otcovsky miloval svojich zverencov a len k ľuďom pyšným a zjavným hriešnikom bol prísny a neústupný, bez ohľadu na osoby. Tým si však znepriatelil niektorých veľmožov a tí ho obžalovali u cisára Karola Veľkého, že vraj plytvá cirkevným majetkom. Cisár im uveril a povolal Ludgera na dvor, aby sa zodpovedal. Komorník, poslaný pre neho, ho našiel, ako s duchovnými práve konal v chráme cirkevné hodinky. Ludger vypočul posla, zostal však v chráme a pokračoval v modlitbe. Netrepežlivý cisár poslal druhý raz a po tretí raz, aby sa biskup k nemu ihneď dostavil. Ten sa však modlil ďalej. Cisár sa nad tým veľmi rozhneval.

Až keď boli hodinky v chráme dokončené, prišiel Ludger k cisárovi. Na otázku, prečo neposlúchol a ihneď sa nedostavil, odpovedal pokojne a vážne: „Viem dobre, čím som povinný svojmu cisárovi a pánovi, avšak mojím väčším pánom je všemohúci Boh. Keď som bol volaný na rozhovor s cisárom, hovoril som práve na modlitbách s Bohom; keďže však služba Božia je vznešenejšia a dôležitejšia nad všetkou ľudskou službou, nemohol som Božiu službu prerušiť, a dúfam teda, že som sa neprehrešil proti svojmu pozemskému pánovi, ktorému som plne k službám.“ Tieto rozhodné a odvážne slová zmierili cisára úplne a odzbrojili nepriateľov svätého biskupa.

Ludger zomrel na vizitačnej ceste v dedinke Billerbek vo Vestfálsku v roku 809. Jeho sviatok je 26. marca.

25. marca
Zvestovanie Panny Márie
„Zdravas, milosti plná.“

Svätý Lukáš píše: „V šiestom mesiaci poslal Boh anjela Gabriela do galilejského mesta, ktoré sa volá Nazaret, k panne zasnúbenej mužovi z rodu Dávidovho, menom Jozefovi. A meno panny bolo Mária.“ (Lk1,26-27)

Mária, dcéra nábožných rodičov Joachima a Anny, bola Bohom vyvolená, aby sa stala Matkou Božieho Syna. Svätí Otcovia píšú, že Mária bola už v útlom veku obetovaná v jeruzalemskom chráme, aby tam s inými zbožnými dievčatami slúžila Bohu až do dospelého veku. Rozjímala o Božom zákone dňom i nocou a so všetkými spravodlivými zdvíhala prosebne svoje ruky k Bohu, aby nebesá vydali rosu, aby Pán poslal už na svet žiadaného Mesiáša. Koľkokrát čítala vo Svätom Písme a rozjímala o tajomnom Izaiášovom prorocke, že panna počne a porodí syna, ktorého meno Emanuel, t. j. Boh s nami, znamená, že on nebude obyčajným človekom, ale že bude sám Pán všemohúci, ktorý bude prebývať s nami!

Dospejúc, vrátila sa Mária do domu svojich rodičov a zasnúbila sa Jozefovi, ktorý, ako ona, pochádzal z Dávidovho rodu. Podľa židovského spôsobu zostala Mária po svojom zasnúbení ešte celý rok u svojich rodičov. Ako hovorí sv. Bernard, práve zasa rozjímala o vykúpení ľudstva a modlila sa, aby očakávaný Mesiáš už zostúpil na zem, keď zažiarila jej izbička nebeským jasom a Boží posol ju oslovil: „Zdravas, milosti plná, Pán s tebou, požehnaná si ty medzi ženami.“ Milostiplnú ju nazval anjel, pretože Boh, ktorý ju od večnosti určil za matku svojho Syna, spôsobil, že ona samojediná zo všetkých ľudí bola od prvého počiatku svojho života oslobodená od dedičného hriechu; milostiplnou bola, pretože Boh ju ozdobil všetkými darmi Ducha Svätého.

Mária, počujúc anjelove slová, užasla nad jeho rečou a premýšľala, aké to bolo pozdravenie. I povedal jej anjel: „Neboj sa, Mária, našla si milosť u Boha. Počneš a porodíš syna a dáš mu meno Ježiš. On bude veľký a bude sa volať Synom Najvyššieho. Pán Boh mu dá trón jeho otca Dávida, naveky bude kraľovať nad Jakubovým rodom a jeho kráľovstvu nebude konca.“

Mária pokorne uverila anjelovým slovám a nepochybovala o tom, čo jej bolo zvestované, nechápala však, ako a to všetko stane. Preto povedala anjelovi: „Ako sa to stane, keď ja muža nepoznám?“ Anjel jej odpovedal: „Duch Svätý zostúpi na teba a moc Najvyššieho ťa zatieni. A preto aj dieťa bude sa volať svätým, bude to Boží Syn.“ Takto poučil anjel Máriu, že sa stane Matkou Božou mimoriadnym spôsobom, nadprirodzeným, všemohúcnosťou Ducha Svätého.

Mária sa pokorne podrobila vôli Božej a povedala: Hľa, otrokyňa Pána, nech sa mi stane podľa tvojho slova.“ (Lk1,38)

Sv. Tomáš Akvinský hovorí, že Mária tu hovorila ako zástupkyňa celého ľudstva a že v nej celé ľudstvo povedalo svoje „áno“ k dielu spásy.

V tej chvíli, keď svätá Panna vyslovila večne pamätné slovo: „Staň sa“, počatý je mocou Ducha Svätého Syn Boží; v tom okamihu „Slovo sa stalo telom“, je počiatok diela vykúpenia sveta; v tom okamihu Mária sa stala Matkou Božou, povýšená nad všetkých ľudí i anjelov. Syn Boží sa stal pravým, skutočným človekom, ale zostal pravým Bohom.

Sv. Anzelm hovorí: „Keď sa tvoj Syn stal naším bratom, či si sa skrze Neho nestala tiež našou matkou?“

Blahoslavený Peter Fáber (+ 1546) píše ku koncu svojho života vo svojom duchovnom zápisníku: „V deň presväteho Zvestovania Panny Márie, Božej Rodičky, mi prišli na myseľ rôzne veci, ktoré vo mne vzbudili túžbu po tej i onej ‚dobrej zvesti‘, po dobrých totiž, ktoré sa týkali mojej spásy. Túžil som po onom dni, kedy by som dosiahol istotu o večnom živote. Zdalo sa mi, že ten človek je blažený, ktorý s akousi istotou vie, že našiel milosť u Boha, že Pán je s ním, že je požehnaný pred ostatnými ľuďmi a že jeho jednanie sa páči Bohu.

Skutočne sú úbohí tí ľudia, ktorých prvou starosťou je, aby boli v milosti u nejakého smrteľného človeka a ako by sa mu zapáčili. Ich najväčšia túžba je dozvedieť sa, aký úžitok by z toho mali a nepoznajú väčšiu radosť, než počuť, že sa ich práca páči ich pánovi.

Keď som premýšľal, že sa v tento deň Syn Boží stal telom, a teda sa začala naša spása skutkom a činom, prosil som Pannu, aby to, čo doposiaľ bolo iba mojím priáním a mojou túžbou, sa stalo skutočnosťou

a pravdou a tak sa začalo moje obrátenie.“ Boh od večnosti mal na mysli Ježiša Krista ako Zmieriteľa; a predsa Slovo pred týmto dňom telom nebolo učinené. Večná myšlienka Otca sa dnes stala uskutočnenou. Kiež tiež naše myšlienky uskutočnené sú skutkami požehnané, plodom požehnaným! Bože, daj, nech pri našich rečiach a skutkoch vždy robíme nejaký pokrok v dokonalosti.

26. marca

Sv. Haštal, mučeník

Keď bol v roku 284 Dioklecián zvolený za rímskeho cisára, choval sa ku kresťanom blahovoľne, oslobodil ich od povinnosti obetovať bohom, áno, zveroval im vysoké úrady a vojenské hodnosti. Ale jeho spoluvládca ho poštval proti kresťanom.

V tú dobu bol správcom cisárskeho paláca v Ríme váženy a horlivý kresťan Haštal (Castulus), ktorý mnoho pohanov obrátil na vieru a za doby prenasledovania kresťanom všemožne pomáhal. Najväčšiu službu preukazoval Haštal stíhaným kresťanom tým, že im poskytoval útočisko na vrchnom poschodí cisárskeho paláca, kde sám prebýval. Tu skrýval i svätého pápeža Kaja (283 až 296) pred pohanskými sliedičmi, tu zhromažďoval tajne veriacich k Božím službám a zaopatroval ich všetkými potrebami. Jeho prýbytok sa stal chrámom Pána, kde kresťania ustavične trvali na modlitbách, zúčastňovali sa na Božích službách, posilňovali sa vo viere a povzbudzovali sa navzájom k vytrvalosti a statočnosti, aby sa neľakali pre Ježiša Krista podstúpiť mučenícku smrť. Výborným pomocníkom v tomto svätom diele bol Haštalovi priateľ Tiburc, nábožný Riman zo vznešeného rodu. Obaja svätí muži boli od Boha obdarení darom divov, takže na ich príhovory mnohí ťažko chorí boli zázračne uzdravení. Pre tieto divy sa obrátilo množstvo pohanov ku Kristovi, takže sa svätá Cirkev i za najhroznejšieho prenasledovania v Ríme stále rozmáhala. Dlho boli kresťania pod ochranou sv. Haštala v bezpečí pred pohanmi, ale nikto netušil, že sa schádzajú v samom cisárskom paláci. Haštal, ktorý bol kľúčiarom v paláci, uvádzal obozretne kresťanov do svojho prýbytku a vpúšťal tam i obrátených pohanov, aby od pápeža Kaja boli vo viere dôkladne vyučení a pokrstení. O kresťanské matky a panny sa starala Haštalova zbožná manželka sv. Irena.

Napokon pohania vysledili tajné zhromaždisko kresťanov v cisárskom paláci. Tu rozkázal cisársky námestník Fabián Haštalovi i všetkých veriacich, ktorí sa u neho skrývali, chytiť a dať do žalára. A všetci, ktorí boli chytení, zostali stáli vo viere, vyznali statočne Ježiša Krista a dosiahli mučenícku korunu.

Ostával ešte Haštal, ktorý bol stále väznený a osobitne vyšetrovaný. Bol pohnaný na súd, kde bol vyzvaný, aby sa zriekol Krista a obetoval kadidlo pohanským bohom Martovi a Jovišovi, inak že bude mučený. Ale svätý muž sa nehrozil ani múk, ani smrti a vyznal slávne vieru v Ježiša Krista. Preto bol trikrát natiahnutý na škripec a ukrutne zbičovaný. Počas týchto múk sa modlil: „A hľa, toto je ten krásny deň, po ktorom som túžil; toto je tá hodina, ktorá mi je nado všetky radosti vítaná. Ďakujem Ti, Pane Ježišu Kriste, že si ma urobil hodným trpieť pre tvoje meno.“ Nakoniec dal námestník polomŕtveho mučeníka vhodiť do hlbkej jamy a zasypať pieskom. Po nejakom čase vyniesli kresťania telo sv. Haštala z jamy a pochovali ho úctivo pri Lavikánskej ceste blízko Ríma.

Úcta k sv. Haštalovi rozkvitla i v Prahe, a to už na začiatku trinásteho storočia. Pred rokom 1234 bol založený terajší farský chrám sv. Haštala v Starom Meste. Nevieme, akým spôsobom sa dostala do Prahy hlava sv. Haštala, ktorá sa v roku 1368 uvádza medzi svätými ostatkami velechrámu sv. Víta. Niekedy po tomto roku bola hlava sv. Haštalu s inými sv. ostatkami darovaná farskému chrámu sv. Haštala v Starom Meste, kde sa podnes chová v nábožnej úcte, uložená na hlavnom oltári.

Triesky zo svätého kríža

Bl. Jana Mária z Kríža už ako dieťa cítila vrúcnu sústrasť s trpiacim Spasiteľom. Často plakala. Keď sa jej pýtali, prečo plače, odpovedala: „Musím plakať nad svojimi hriechmi; Boh mi robí naliehavé výčitky.“

Vtedy začala tridsaťročná vojna. Dievčina zvolala: „Škoda, že nie som mužom. Rada by som vyliala svoju krv za svätú vieru.“ Túto obeť Boh od nej nežiadal, avšak poslal jej iné kríže a protivenstvá. Nešťastným otcovým ručením prišla do rodiny bieda. Nebolo čo jesť. Neskôr sa priznala: „Moja jediná radosť v týchto strastných dňoch bola, že som videla, ako sa moji bratia najedli.“

Keď dospela, stratila svoju predošlú horlivosť a tri roky žila vo vlažnosti a svetskom zmýšľaní. Avšak Boh ju miloval, a preto na ňu poslal nové skúšky a útrapy. To zachránilo jej dušu. Trpela duševne. „Temná noc ducha“ zahalila jej srdce: bolestná vnútorná vyprahnutosť a opustenosť, neistota, úzkosť a strach, že nie je v Božej milosti. K tomu sa pridružili bolestné choroby.

Vo všetkých týchto bolestiach sa modlila: „Rob so mnou čo chceš, môj Spasiteľ! Chcem trpieť s Tebou, trpieť a umrieť pre Teba.“ Raz počula vo svojom srdci hlas: „Vstaň, sestra! Spievaj Pánovu pieseň na harfe kríža. Boh má mnoho spoločníkov na hostine, ale málo spoločníkov v utrpení a kríži!“ Keď jej Boh poslal nový kríž, zvolala radostne: „Ako sa teším, že zas padlo na mňa niekoľko triesok zo svätého kríža!“

Tieto premnohé skúšky a bolesti mali za následok, že jej duša bola očistená od hriechov, chýb a slabostí, zvlášť od náklonnosti k netrepezlivosti, a že Božia láska vládla jej srdci.

Z lásky k Ježišovi vytryskla horlivosť po spásu duší. Vyučovala deti. Zriadila útulok pre ohrozené a padlé dievčatá. Hovorievala: „Rada by som chcela byť vyškrtnutá z knihy života, len keby všetky urážky Boha prestali.“

Ovocie jej bolesti z lásky k Ukrižovanému bolo vnútorné svetlo duše a hlboká múdrosť. S ňou sa radili vodcovia národa, dokonca i cisár.

Najväčšiu blaženosť získala zo svätého prijímania. Hovorievala: „I keby všetci svätí z neba prišli, nebola by som tým uspokojená. Mám hlad po Bohu. Jedine On sám, ani svet, ani anjeli, ani svätí nemôžu naplniť bolestnú prázdnotu môjho srdca.“

Umrela ako klariska 26. marca 1673 v Roverte.

27. marca

Ján Damašký, vyznávač, cirkevný učiteľ Poslušného poslúcha Boh

Ján Damašký sa narodil v Damašku. Jeho otec Sergius bol veľkým vezírom u mohamedánskeho kalifa Abdula Meleka, ale vyznával svoju kresťanskú vieru, pomáhal kresťanským chudobným a vykupoval kresťanských otrokov. Raz našiel medzi otrokmi mnícha Kozma z Kalabrie, muža vzdelaného, ktorého arabskí námorní lupiči lapili a ponúkli ku kúpe na trhu. Sergius vykúpil Kozmu z otroctva a zveril mu výchovu svojho syna Jána. Neskôr Kozmas vstúpil do kláštora sv. Sáby pri Jeruzaleme a za niekoľko rokov sa stal majumským biskupom. Keď Jánov otec zomrel, Ján sa stal najvyšším vezírom na dvore.

V tom čase prepuklo prenasledovanie ctiteľov posvätných obrazov. Ján Damašký spísal dôkladné spisy, v ktorých dokazoval, že posvätné obrazy sú užitočné ku vzdelaniu a povzbudeniu veriaceho ľudu. Hoci Ján požíval na kalifovom dvore veľkú vážnosť a úplnú slobodu, predsa zatúžil po výhradne Božej službe. Rozdal všetok svoj majetok, prepustil svojich otrokov a sluhov a odobral sa do kláštora sv. Sáby, kde vyčkával jeho bývalý učiteľ Kozmas. Mních, ktorý Jána učil rehoľným pravidlám, bol veľmi prísny. Uložil Jánovi, aby nikdy nejednal podľa svojich žiadostí, aby sa nikdy nevynášal svojou učenosťou, aby nemal žiadny styk so svetom, aby nikomu nedopisoval a aby sa skromne cvičil v mlčanlivosti. Napríklad: Raz prišiel do Jánovej cely plačúci rehoľný brat. Ján sa pýtal, prečo plače. Mních odpovedal: „Umrel mi môj rodný brat.“ Ján nato: „Zváž, brat, všetko na svete je márnosť.“ Týchto niekoľko slov, ktoré cvičiteľ započul, stačilo, aby bol Ján za trest na čas zatvorený do cely. Inokedy cvičiteľ uložil Jánovi, aby sa dobral v chatrnom mníšskom rúchu do Damašku a aby tam na trhu predával koše upletené od mníchov za schválne premrštenú cenu. Ján, podrobiac sa tomuto ponižujúcemu rozkazu, niesol do Damašku, kde bol kedysi vysokým štátnym úradníkom, koše a predával ich na trhu za očividne vysokú cenu. Ľudia sa mu smiali, až nakoniec jeden z jeho bývalých sluhov spoznal svojho pána a odkúpil od neho všetky koše. Ján sa poslušne vrátil s vyčistenými peniazmi do kláštora. Raz Ján napísal na kohosi žiadosť náhrobný nápis. Cvičiteľ to pokladal za prestúpenie svojich nariadení a zahnal Jána od seba. Ján hlboko sklúčený odprosival svojho majstra, ale márne; prosil spolupustovníkov o ich príhovor; prihovárali sa a cvičiteľ sľúbil odpustenie s krutou podmienkou: „Ján nech vyčistí záchody všetkých pustovníkov.“ Pustovníci žasli nad touto tvrdosťou a majúc zato, že táto podmienka nebude splnená, to ani nepovedali Jánovi. Ján sa však o podmienke predsa len dozvedel a hneď odišiel vykonať rozkaz. Cvičiteľ sa poriadne zadivil jeho pokore, pribehol za Jánom, objal ho a pobožkal, ba pobožkal mu i ruku hovoriac: „Nevedel som, akého hrdinu poslušnosti som v Kristovi vychoval.“

Keď Ján dostatočne osvedčil svoju pokoru, bol vysvätený za kňaza a dostal dovolenie, aby mohol študovať vedy a skladať spisy na obranu viery. Spísal vzácne dielo: „O pravej viere“, sústavnú to vierouku

a iné. Okrem toho obnovil bohoslužobné grécke knihy v pôvodnej rýdzosti, upravil Božie služby podľa obradu sv. Sáby; tiež skladal posvätné spevy a zbieral životopisy svätých.

Zomrel v roku 780 (podľa iných správ v roku 754) v kláštore sv. Sáby blízko Jeruzalema.

„Prečo myslíte zlé vo svojom srdci?“

(Mt9,4)

Ján pustovník žil vo štvrtom storočí. Raz pustovník Palladius chcel navštíviť sv. Jána; osemnásť dní putoval, až k nemu došiel. Zatiaľ čo spolu hovorili o svätých veciach, prišiel miestodržiteľ provincie; sv. Ján prerušil svoj rozhovor s Palladiom a venoval sa tomuto vznešenému pánovi. Nad tým sa Palladius rozhneval, že ho svätec tak zanedbáva a že hľadá na osoby.

Keď vládár odišiel, zavolať Ján Palladia a vytýkal mu jeho myšlienky, hovoriac: „Prečo si ma podozrieval, ako by som bral ohľad na osoby? Nevieš, že je napísané: Nie zdraví, ale chorí potrebujú lekára? Hľa, ty sa môžeš so mnou a so svojimi bratmi povzbudiť k dobrému v ktorúkoľvek dobu. Avšak miestodržiteľ je bezmála spútaný svojimi svetskými vecami a starosťami. Teraz práve sa na niekoľko okamihov oslobodil, aby u mňa niečo získal pre spásu svojej duše. Nesprávne by som teda jednal, keby som ho prepustil a tebou sa zaoberal, lebo ty celý svoj čas venuješ spáse svojej duše.“

Ján zomrel v roku 394.

28. marca

Ján Kapistrán, vyznávateľ

Ján Kapistrán sa narodil v mestečku Kapistrán v Neapole. Dokončiac v Perugii právnické štúdiá, stal sa u neapolského kráľa Ladislava kráľovským správcom v rôznych mestách a potom členom najvyššieho súdneho dvora v Neapoli. Počas vojny kráľa Ladislava s pápežom Jánom XXIII. bol Ján zajatý od perugijských mešťanov a uvrhnutý do žalára. Úpel niekoľko mesiacov v okovách, čakal márne, že ho snáď kráľ Ladislav vykúpi zo žalára. Pokúsil sa o útek. Dostal sa síce von zo žalára, ale bol chytený, znovu uväznený a prikovaný, aby viackrát nemohol utiecť. Tu mal Ján príležitosť, aby premýšľal o svojom osude. Hovoril si: „Tak dlho som slúžil svojmu kráľovi, a on na mňa zabudol: Nič nedbal o svojho verného sluhu. Aké pochabé je spoliehať sa na ľudí! Od tejto chvíle sa chcem spoliehať na Boha a slúžiť Mu.“ Potom sľúbil svojim žalárnikom, že dá svoj všetok majetok ako výkupné. I bol prepustený a tak vstúpil do františkánskeho kláštora v Perugii.

V kláštore mal výborného duchovného vodcu, sv. Bernardína Sienského. S dovoľením predstavených obchádzal celé Taliansko a hlásal všade Božie slovo. Chodil bosý, v chudobnom rehoľnom odevu, často znášajúc hlad, smäd a nepohodu. Jeho kázania mali nevídaný účinok.

Ján Kapistrán bol znamenitý rečník. Muž malej postavy, koža a koža, ale v tom vyziabnutom tele sídlil ohnivý, mohutný duch. Pri kázaní akoby sa oživovala jeho sklúčená postava, jeho vyziabnutá tvár nadobúdala neodolateľný výraz, z veľkých tmavých očí sálalo nadšenie, jeho zvučný hlas uchvacoval poslucháčov. Postil sa prísne, mäso a víno nikdy nepožil, jedol len chlieb a zeleninu a pil vodu. Hoci žil sebazapieravo, bol vždy radostnej a veselej mysle.

V roku 1451 bol Kapistrán poverený úradom misionára a pápežského splnomocnenca pre všetky krajiny za Alpami a zvlášť pre Čechy. I vydal sa na cestu v sprievode šiestich kňazov a šiestich bratov laikov.

Cez Viedeň sa odobral do Brna, kázal v Olomouci, v Znojme, v Jemnici, v Jihlave, v Drásove; spôsobil, že v Brne a v Olomouci boli založené františkánske kláštory. Tiež obrátil okolo 11tisíc husitov ku katolíckej viere. Správca českého kráľovstva Jiří z Podebrad bol najprv ochotný prijať do zeme Kapistrána a vyjednávať s ním o zmierení kalíšnikov s katolíckou Cirkvou. Ale Ján Rokycan, náčelník kalíšnikov, maril každé zmierenie. Kapistrán bol pozvaný od Oldřicha z Rožumberka, odobral sa do Krumlova; z Krumlova šiel potom do Plzne; bol tiež v Chebe, v Kadani a v Moste kázal. Usilovne dopisoval Jiřímu z Podebrad a Rokycanovi, ale nemohol sa dočkať, aby dostal listinu bezpečného prechodu, aby sa i do Prahy mohol odobrať.

Preto odišiel do Nemecka, kázal v Bavorsku, v Durynsku, v Lužici, v Sasku i v Slezsku. Poľský kráľ Kazimír ho pozýval: „Nech ten ľud (Čechy) získate, ráčte do našej poľskej ríše zavítať. Naše kráľovstvo sa drží pevnej katolíckej viery... širošíra Rus v našom susedstve síce vyznáva kresťanskú vieru, ale je strhnutá do rozkolníctva Grékov.“

Ján pozvanie prijal a šiel z Vratislava do Krakova; vrátil sa potom do Vratislava a urobil posledný pokus, aby sa mohol dostať do Čiech. Dostal však od Jiřího z Podebrad zamietavú odpoveď.

29. mája 1453 sa zmocnil sultán Mohamed II. mesta Carihrad a urobil koniec gréckej ríše. Pád Carihradu ohromil všetok kresťanský svet. Pápež Mikuláš V. zvolal všetky kresťanské kniežatá na križiacku výpravu proti Turkom.

Ján Kapistrán, hoci skoro sedemdesiatročný, ujal sa ohnivo úlohy brániť kresťanstvo proti Turkom. Šiel do Frankfurtu ako hlásateľ križiackej výpravy, zapaloval všade ľud. Za krátku dobu sa zišlo 60 tisíc kresťanských bojovníkov.

Sultán Mohamed II. sa blížil s ohromným vojskom po súši i po Dunaji k mestu Belehrad. Mal 300 dlhých diel, uliatych z carihradských zvonov, mal hojnosť potravín. Kresťanské vojsko sa dostalo šťastne do Belehradu. Turci hnali útokom na pevnosť a drali sa dovnútra. Ján Kapistrán povedal: „Pokľaknime! Buďte statočné, moje deti, vy bojujete za Ježiša Krista a za jeho Cirkev.“ Potom mával zástavou a volal bojové heslo: „Ježiš! Ježiš!“

A keď sa strhla prudká bitka, Kapistrán zostúpil z veže, chopil sa palice, svojej jedinej zbrane, a hnal sa proti Turkom. Turci boli statočným kresťanským vojskom nadobro porazení, dali sa na útek, zanechajúc svoj tábor v rukách víťazov. Toto pamätné víťazstvo kresťanov sa udialo 22. júla 1456. Belehrad bol oslobodený.

Víťazný vojvodca Ján Hunyadi bol ranený a ešte i morom nakazený. Ján pripravil statočného vojvodu na kresťanskú smrť. Avšak hneď po smrti Jána Hunyadyho ochorel. Odniesli ho do františkánskeho kláštora v Beláku. Vykonal kľáčiac generálnu spoveď. Potom sa všetci prítomní modlili „Doporučenie duše“. Kvardián predmodlieval, ostatní odpovedali. Kvardián majúci oči zaliate slzami, častejšie sa mýlil. Kapistrán majúci stále sviežeho ducha, povedal: „Vezmite môj breviár – sú tam väčšie písmená.“ Zomrel 23. októbra 1456.

29. marca

Eustas (Dobromír), narodený v druhej polovici šiesteho storočia v šľachtickej burgundskej rodine, vyrástol pod ochranou svojho vychovávateľa, strýka biskupa Langreského, v mládenca vedychtivého, cnostného a nábožného. Povešť o slávnych cnostiach sv. Kolumbána ho prinútila, že vstúpil do kláštora v Luxeuile. Tu prospieval pod správou výborného opáta vo vedomostiach a bázni Božej do tej miery, že bol zanedlho od neho ustanovený správcom školy, ktorú riadil obozretne a požehnané k blahu svojich žiakov.

Medzitým upadol sv. Kolumbán do nemilosti u mladého kráľa Theodoricha. Tento panovník viedol život veľmi rozmarný a dával svojou chlípnosťou verejné pohoršenie. Odvážny Kolumbán mu prísne vytykal jeho nezriadený život a hrozil mu vylúčením z Cirkvi, ak sa nepolepší. Zato bol Kolumbán z Burgundska vyhostený a násilne vyvedený. Jeho írski mnísi boli nútení odísť s ním; ostatní, rodom Burgund'ania, Gallovia a Frankovia, nechceli žiť bez milovaného opáta, preto zamýšľali, že sa odoberú s ním do vyhnanstva, boli však zadržaní a donútení zotrvať vo svojich kláštoroch. Zarmútení stratou výborného otca, zvolili za jeho nástupca v opátskej hodnosti Eustasa.

Eustas, kráčajúc v šľapajách sv. Kolumbána, spravoval rehoľnú družinu ani nie tak slovami, ale skôr skvelým príkladom.

Zanedlho sa udiali v troch franských ríšach, Burgundsku, Neustrii a Austrázii, veľké prevraty. Rozmarný kráľ Theodorich povstal proti bratovi Theodebertovi, odňal mu jeho zem a dal ho zavraždiť, zomrel však už v roku 613 a jeho synovia boli zabití. Tu sa stal samovládcom celej Franskej ríše kráľ Chlotar II., ktorému kedysi sv. Kolumbán predpovedal veľkú moc a slávu. Nastúpiac do vlády, spomenul si Chlotar na toto proroctvo a prial si, aby sa sv. Kolumbán vrátil do jeho zeme. Svätec bol vtedy v Taliansku, kde zakladal nový kláštor v Bibbii. Kráľ k nemu vyslal opáta Eustasa a niekoľko ríšskych veľmožov a úctivo ho volal, aby sa vrátil do zeme. Avšak Kolumbán nevyhovel tomuto pozvaniu a poslal Chlotarovi len list, v ktorom prosil za ochranu svojho rehoľného kláštora v Luxeuile. A kráľ vypočul žiadosť svätého opáta, obdaroval luxeuilský kláštor majetkami a podporoval Eustasa, takže tento kláštor potom znamenite prospieval a stal sa semenišťom horlivých misionárov nie len pre okolie, ale i pre cudzie krajiny.

Utvrdiac takto svoj kláštor, zatúžil horlivý opát Eustas po misionárskej činnosti medzi pohanmi. I rozžehnal sa s bratmi a odobral sa do Bavor, kde v mnohých krajinách ľudia sedeli ešte v tieni modloslužby a povie. Tu pôsobil požehnané asi dva roky a šíril svetlo Kristovho evanjelia. Vrátil sa v roku 613 do Luxeuilu, vychádzal potom z kláštora do širokého okolia, by ľud vyučoval a uviedol na cestu pokánia.

Následkom dlhoročných vojen boli ľudia v tej krajine veľmi zdivočení. Náboženský život medzi nimi poklesol a nemravnosť, podvody, krádeže, násilníctvo, krivoprísahníctvo a iné zločiny sa žalostne rozšírili. Svätý opát sa snažil skleslý ľud napraviť, a dočkal sa radosti, že sa mu to podarilo. Ľudia počúvali jeho mocné a dojemné kázania ako nebeského posla, kajali sa úprimne a začali nový život.

Eustas mal zo svojich učeníkov mnoho radosti, avšak i ne jeden žiaľ. Jeden z jeho mníchov, Agrestius, bývalý pisár kráľa Theodoricha, nabažil sa rozmarným životom sveta, vstúpil do kláštora, kde po čase v ňom ožil svetácky duch, ktorý mu robil kláštornú samotu neznesiteľným bremenom. I požiadal opáta o dovoľenie, aby mohol pôsobiť u ľudí ako misionár. Šiel teda a kázal, avšak jeho slová, nevychádzajúc z posväteného srdca, míňali sa účinkom. Rozmrzený sa vrátil nespokojenec do kláštora a zaplietol sa do cirkevného sporu, ktorý v tom čase mnohí biskupi v Taliansku a Gallii rozdevojoval s apoštolskou Stolicou v Ríme. Domýšľavý mních sa pokúsil i opáta Eustasa strhnúť to rozporu, a keď sa mu to nepodarilo, začal proti nemu búriť mníchov a podávať žaloby. Žaloby to boli vyšetrované na cirkevnom sneme v Makone v roku 623. Eustas zavítal sám medzi zhromaždených biskupov a vyvrátil všetko ohováranie opovážlivého Agrestia tak jasne, že mu bolo dané skvelé- ho zadost'účinenia a žalobníkov prísne uložené, aby bol poslušný a žil v pokoji. Eustas odpustil svojmu nepriateľovi a podal mu ochotne ruku k zmiereniu. Zanedlho Agrestius zomrel náhlou smrťou.

Sv. Eustas dokonal svoj požehnaný život v roku 625 v Luxeuilu, kde bol i pochovaný.

30. marca

„Aby sa konali prosby za všetkých, ktorí sú na vyšších miestach.“

(1Tim2,1)

V treťom storočí sa tešila Cirkev nejaký čas pokoju, až ju zasa cisár Decius (249-251) začal kruto prenasledovať. Decius nenávidel všetko, čo bolo cudzie a nerímske. A keďže i Kristovo náboženstvo pokladal za cudzie a štátu nebezpečné, zaumienil si ho vyvrátiť od koreňa. Preto obnovil staré, takmer už zabudnuté trestné zákony proti kresťanom, aby boli všetkými prostriedkami donucovaní k štátnemu rímskemu náboženstvu, aby ich chrámy boli zbúrané, aby biskupi boli povraždení a rovnako všetci veriaci, ktorí sa zdráhajú obetovať modlám, aby boli mučení a na smrť odsúdení. Zákony to boli veľmi prísne uplatňované, takže celá ríša bola premenená na krvavé bojisko a hrozne spustošená. Počas týchto hrozných časov mala katolícka Cirkev síce dosť nehodných odpadlíkov, honosila sa však tiež veľkým množstvom statočných vyznávačov, ktorí pre Ježiša Krista ochotne a radostne podstupovali muky a smrť.

V Antiochii v Ázii (nie je známe v ktorom kraji) žil v tejto dobe biskup Achác (Acacius). Bol pevným stĺpom, štítom a útechou svojho stáda, ktoré sa vinulo k nemu ako k otcovi. Veriaci sa okolo neho zhromažďovali, aby počúvali slová pravdy z jeho úst a prijímali z jeho rúk sväté sviatosti. Nazývali ho „dobrým anjelom“ a „blahozvestom“, milovali ho úprimne a vytrvali i v najkrutejšom prenasledovaní verne vo svätej viere. Keď cisárov námestník a vladár tej krajiny Marcián počul, že biskup Achác je útočiskom a štítom kresťanov, dal si ho dňa 29. marca 251 predvolať a povedal mu: „Keďže žiješ pod rímskymi zákonmi, máš tiež milovať a ctíť knieža, nášho ochrancu.“ Achác odpovedal: „Kto zo všetkých poddaných má k cisárovi väčšiu úctu než kresťania? A kto ho miluje viac než my? Modlíme sa neustále k Bohu za neho, aby dlho žil, spravodlivo panoval a v pokoji spravoval svoju ríšu.“ „To je chválibné,“ povedal vladár a doložil: „Aby však cisár poznal lepšie tvoju oddanosť, poď a obetuj mu s nami!“ Biskup odvetil: „Modlím sa za cisárovo blaho k veľkému, pravému Bohu, cisárovi však obetovať nemôžem a nesmiem. Kto by preukazoval obyčajnému človeku poctu, ktorá len Bohu patrí?“ Vladár sa pýtal ďalej: „Ktorému Bohu sa klaniaš?“ Achác odpovedal: „Kiež by si poznal nášho Boha! On je Boh Abraháma, Izáka a Jakuba.“ Marcián hovorí: „Sú to tiež bohovia?“ Achác nato: „Nie, to nie sú bohovia, to sú ľudia, ku ktorým náš Boh hovoril. Jemu jedinému sa máme klaňať a jeho sa báť a jeho milovať. On je najvyššia bytosť, Pán, ktorý tróni nad cherubínmi a serafínmi.“ Vladár povedal: „Prikazujem ti: buď obetuj alebo zomrieš!“ Statočný biskup odpovedal: „Tak jednajú lúpežníci! Chytiac v rokline pöcestného žiadajú buď peniaze alebo život. Ja sa však ničoho nebojím. Zákony stíhajú zbojníkov, vrahov a cudzoložníkov; keby som sa takými zločinmi previnil, stalo by sa mi podľa práva, ale keďže ničoho podobného som sa nedopustil, neodsudzuje ma zákon, ale tvoja nespravodlivosť.“ Marcián hovoril: „Nemám nariadené, aby som ťa súdil, ale aby som ťa donútil obetovať, a ak neposlúchneš, aby som s tebou naložil, ako si zaslúžiš.“ Achác nato: „A ja mám rozkaz, aby som svojho Boha nezapieral. Ty si myslíš, že je tvojou povinnosťou poslúchať smrteľného človeka, o čo viac musím byť ja poslušný všemohúcemu a večnému Bohu, ktorý hovoril: Ktokoľvek ma zaprie pred ľuďmi, zapriem ho i ja

pred svojím Otcom, ktorý je na nebesiach.“ – „Vari má Boh syna?“ – „Samozrejme že má.“ – „A kto je ten Syn Boží?“ – „Slovo pravdy a milosti.“ I vykladal vladárovi, že Ježiš Kristus nebol ľudským a prirodzeným spôsobom splodený a že nie je možné dokonale poznať neviditeľnú Božiu bytosť, avšak poznáme vlastnosti a dokonalosti zvrchovaného Pána Boha, aby sme Ho vyznávali a Jemu sa klaňali.

Marcián dokončiac tento rozhovor s Achácom, dohovára mu znovu, aby obetoval a svoj podriadený ľud priviedol k poslušnosti. Biskup odpovedal: „**Veriaci nepočúvajú mňa, ale Božie zákony. Počúvajú moje slová, keď im hlásam Božiu pravdu, pohrdli by však mnou, keby som im zvestoval lož a hriech.**“ Vladár potom rozkázal biskupovi, aby mu udal mená svojich podriadených kresťanov. Achác mu na to povedal, že ich mená sú zapísané v Božej knihe. Marcián sa pýtal ešte raz na mená kresťanov, ktorých za čarodejov prehlásil, avšak statočný biskup mu povedal, že kresťania majú čarodejstvo v najväčšej nenávisti a doložil: „Moje meno i mená mojich spoluväzňov dobre poznáš, rob teda s nami, čo sa ti páči. Nepremôžeš ani mňa samého, tým menej prekonáš všetkých kresťanov. Biskupa môžeš usmrtiť, jeho Cirkev však nezničíš.“

Marcián dal neohrozeného biskupa opäť odvieť do žalára a strážiť, dokiaľ neprišiel cisárov rozsudok, čo sa s ním má stať. A aký to div! Cisár Decius čítajúc obširnu správu o výsluchu svätého biskupa, našiel v jeho pádných a rozhodných odpovediach takú záľubu, že sa v dobrej miere usmial a nariadil, aby bol Achác prepustený na slobodu.

31. marca Dve lásky

Kvído, najstarší syn vzácnnej šľachtickej rodiny, otca Alberta a matky Marocie, sa narodil v druhej polovici 10. storočia na zámku Kasemar opodiaľ Ravenny v Taliansku. Ako dedič slávneho mena i veľkého bohatstva, bol starostlivo vychovaný a vynikal nevšednými schopnosťami, avšak zakrátko sa stal márnivým rozmarlivcom a zhaňal sa za rozkošami. Raz sa ho dotkla Božia milosť. Vo svedomí sa ozval hlas volajúci ho k pokániu. Poslúchol tento hlas, uvažoval, akým spôsobom by najlepšie mohol svoj život riadiť. Keď o tom premýšľal, navrhol mu otec, aby si vyhlíadal nevestu. Kvído odpovedal: „O moju ruku sa uchádzajú dve nevesty; jedna je vysoko urodzená, cnostná a pôvabná, ale chudobná, druhá je nadmieru bohatá, nízkeho rodu, ale ľahkovážna.“ Otec odvetil: „Zvoľ si nevestu pôvabnú a chudobnú.“ A Kvído odložil drahocenný šľachtický odev a obliekol si jednoduché rúcho, rozdal svoje dedičstvo a rozhodol sa žiť v dobrovoľnej chudobe, zriekol sa svojho styku so svetom a zotrval v samote na modlitbách a zbožnom rozjímaní. Táto neočakávaná zmena prekvapila otca a namrzela ho. Kvído sa obával, aby ho príbuzní od nastúpenej cesty neodvrátili a od jeho úmyslu neodhovárali, odišiel preto tajne do Ríma a dal sa tam vysvätiť za kňaza. Odtiaľ odišiel na cestu do Jeruzalema. Na ceste bol však vo sne napomenutý, aby sa vrátil do vlasti a tam slúžil Bohu. I poslúchol tento pokyn, prišiel do vlasti a pridružil sa neďaleko mesta Ravenna k nábožnému pustovníkovi Martinovi, u ktorého sa po tri roky priučal mníšskemu životu. Potom vstúpil do benediktínskeho kláštora Pomposského a vynikal tak, že po niekoľkých rokoch bol mníchmi zvolený za opáta.

Opäť Kvído spravoval plných tridsaťosem rokov svoj kláštor veľmi požehnané. Aby mnísi prospievali nielen rehoľnou káňou, ale i učenosťou, povolal do kláštora Petra Damiániho a ustanovil ho učiteľom a kazateľom. Peter Damiáni pôsobil v tomto úrade dva roky a spôsobil, že sa do Pomposského kláštora prihlásilo značné množstvo spásyctívých mužov a mládencov, takže kláštorne priestory už nestačili a opäť Kvído bol nútený pre svoju rehoľnú družinu založiť ešte jeden kláštor. Kvído sa dočkal tej radosti, že i jeho vlastný otec Albert a mladší brat Gerard vstúpili do jeho kláštora.

Kvído dodržiaval veľmi starostlivo a prísne všetky rehoľné predpisy a naliehal, aby i všetci jeho duchovní bratia svedomite vykonávali svoje povinnosti. Ako milovník poriadku, rozvrhol si všetok čas podľa istého poriadku.

Keď zostarol, odobral sa Kvído na púšť opodiaľ kláštora, aby sa osamote pripravoval na smrť. Avšak nepobudol tam dlho. Toho istého roku 1046 sa uberal cisár Henrich III. do Ríma na korunováciu. Cestou počul o svätom Pomposskom opátovi a pozval ho k sebe, aby sa s ním poradil o dôležitých veciach. Kvído, zvyknutý na tichý a jednoduchý kláštorný život, nerád sa podvolil tomuto pozvaniu. Predvídajúc blízku smrť, rozlúčil sa s bratmi a vydal sa na cestu za cisárom. Odpočinúc si v mesta Parma, uberal sa ďalej a prišiel do Burgu, tu však ochorel na smrť a na tretí deň dokončil svoj pozemský život v roku 1046.

„Krásou už mnohí zahynuli.“

Krásavicou bola Balbína, dcéra rímskeho stotníka Kvirina. V celom Ríme bola známa a so všetkých strán prichádzali ctitelia, ktorí ju obdivovali.

Ale čo sa nestalo: na krku sa jej utvorila hnisajúca rana, ktorá znetvorila celú jej tvár. Naraz tí, ktorí jej lichotili, zmizli ako plevy vo vetre.

Niet divu, že dievčina bola zarmútená. Ešte viac trpel jej otec, ktorý bol na jej krásu pyšnejší než ona sama. Vyhľadával najlepších lekárov, avšak nikto nemohol pomôcť. Tu mu napadla spasiteľná myšlienka. Boh kresťanov, o ktorom počul už veľa podivuhodného, ten snáď pomôže. Bez meškania sa ponáhlal k pápežovi Alexandrovi, ktorý bol práve s inými veriacimi uväznený, a prosil ho o pomoc. Sľúbil, že sa on i celý jeho dom obráti na kresťanstvo, ak bude dcéra uzdravená.

Svätec prosil na kolenách Boha, aby splnil Kvirínovu prosbu, ak je to k spásu jeho a jeho dcéry. Potom dal priviesť Balbínu a dotkol sa jej krku reťazami, ktorými bol spútaný. Okamžite bola dievčina uzdravená. Avšak nielen telo bolo uzdravené, ale i duša. Ako stotník sľúbil, tak urobil; s celou svojou rodinou sa dal pokrstiť.

Zakrátko sa rozšírila správa o zázračnom uzdravení po celom meste. Predošlí ctitelia a lichotníci sa vracali. Dievčina však už poznala, aká je márna krása jej tela.

Ale Boh vyvolil Kvirína a jeho dcéru k vyššiemu: Na správu, že sa stal kresťanom, bol stotník postavený pred súd. Keďže sa nechcel vzdať viery, bol odsúdený k smrti a popravený. Keď Balbína stála pred sudcom, zvolala: „Neváhajte, ponáhľajte sa, aby ste ma zaviedli do domova, kde Ježiš na mňa čaká a môj otec mi ukazuje korunu!“ Bola s'atá.